

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Alexandra Hloušková

Materiální publicita obchodního rejstříku

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D.

Katedra: Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 28. 06. 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 131804 znaků včetně mezer.

Alexandra Hloušková

V Praze dne 28. 06. 2023

Obsah

Úvod.....	5
1. Problematika terminologie	7
1.1. Základní použité termíny	7
1.2. Pojem Materiální publicita všeobecně	7
1.3. Materiální publicita v obchodním rejstříku.....	10
1.4. Účel Materiální publicity v obchodním rejstříku.....	13
1.5. Pozitivní stránka.....	15
1.6. Negativní stránka	18
1.7. Negativní stránka	19
1.8. Problematika dobré víry ve správnost zápisu	20
1.9. Rozinková teorie	21
1.10. Zvláštní případy materiální publicity obchodního rejstříku.....	23
1.10.1. Údaje, na jejichž zápis podala návrh neoprávněná osoba.....	23
1.10.2. Nepovinně zapisované údaje.....	24
1.10.3. Údaj oznamující skutečnost, která se nestala.....	26
2. Rozpor zápisu se skutečností.....	28
2.1. Člen statutárního orgánu	28
2.2. Prokurista	31
2.3. Vedoucí odštěpného závodu	32
2.4. Způsob zastoupení	33
2.5. Převod podílu	34
2.6. Omezení převoditelnosti podílu	36
2.7. Zastavení podílu.....	36
2.8. Zápis částky splaceného vkladu.....	37
2.9. Převod obchodního závodu.....	37
2.10. Zastavení obchodního závodu.....	38
2.11. Obchodní firma	39
2.12. Likvidace.....	40
2.13. Insolvence.....	40
2.14. Sídlo	42
2.15. Základní kapitál.....	43
3. Rozpor zápisu se zákonem	44
3.1. Člen statutárního orgánu	44
3.2. Prokurista	45
3.3. Vedoucí odštěpného závodu	46

3.4.	Způsob zastoupení	46
3.5.	Převod podílu	47
3.6.	Převod obchodního závodu	48
3.7.	Neplatnost obchodní korporace	49
3.8.	Obchodní firma	50
3.9.	Základní kapitál	51
4.	Příklady z praxe	52
4.1.	Vyprodaná společnost (viz příklad 2.1 a) Člen statutárního orgánu)	52
4.2.	Úřad třetí osobou (viz příklad 2.1 c) Člen statutárního orgánu)	52
4.3.	Vychytralý převodce (viz příklad 2.5 Převod podílu).....	52
4.4.	Ztráta šance pro správný zápis (viz příklad 2.1 d) Člen statutárního orgánu)	53
	Závěr.....	54
	Použité termíny	56
	Seznam zkratk	64
	Seznam použitých zdrojů	65
	Materiální publicita obchodního rejstříku, abstrakt v českém jazyce a 3 klíčová slova v českém jazyce.....	72
	Material Publicity of Commercial Register, abstrakt v anglickém jazyce a 3 klíčová slova v anglickém jazyce	73

Úvod

Předmětem této diplomové práce je zásada materiální publicity vztahující se na osoby zapisované do obchodního rejstříku, tedy podnikatele nebo osoby, ohledně nichž domněnka podnikatele platí. Její úprava se v průběhu času od vzniku samostatného českého státu proměňovala. Nyní je upravena v zákoně č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a je tedy všeobecně platná pro všechny veřejné rejstříky, nikoli pouze pro obchodní rejstřík, jak tomu bylo za účinnosti obchodního zákoníku. Vliv rekodifikace měl rovněž vliv na to, že obchodní rejstřík již není zahrnován mezi veřejné seznamy, ale mezi veřejné rejstříky. Ze systematického hlediska se proto sporným jeví účinné použití starší judikatury, jež analogicky používá úpravu veřejných seznamů, zejména katastru nemovitostí, včetně judikatury se k ní vztahující. Konečným důsledkem však mnohdy bývá, že účinky dobré víry třetí osoby jsou eliminovány, ačkoli ze samotného znění vyjádření materiální publicity obsažené jak v zákoně o veřejných rejstřících, tak v občanském zákoníku, možnost zužujícího výkladu výslovně nevyplývá.

Cílem této práce je tedy zjistit, **jestli současná právní úprava je dostačující k tomu, aby zavazovalo podnikatele jednání učiněné na základě nesprávného zápisu do obchodního rejstříku**. K jeho dosažení použiji metodu deskriptivní, přičemž se budu zabývat analogickým použitím úprav jiných veřejných evidencí (tj. veřejných seznamů a ostatních veřejných rejstříků) a německé a slovenské odborné literatury. Zejména se však budu zaměřovat na střet judikatury vyšších soudů, jež je mimo jiné v této oblasti značně rozporná, a názoru odborníků v dané oblasti.

Práci dělím na čtyři části. První z nich má za cíl objasnit pojem materiální publicity jako takové, kdy porovnávám její existující úpravy, tj. veřejného rejstříku a veřejného seznamu, a s jejich pomocí odvozují společné znaky, které by mohly pro zastřešující pojem materiální publicity sloužit. Zároveň objasňuji aspekty materiální publicity obchodního rejstříku také vzhledem k důsledkům pro podnikatele a případně i třetí osoby.

Druhá část se zabývá materiální publicitou v souvislosti s nesprávně zapisovanými údaji v obchodním rejstříku.

Třetí část se zabývá spornými zápisy do obchodního rejstříku v případech, kdy skutečný stav je v rozporu s podmínkami požadovanými legislativou, kdy aktuální zápis v obchodním rejstříku buď chybí, nebo aktuální je, avšak v zápise figuruje něco jiného než v jednání skutečný stav zakládající.

Ve čtvrté části ilustruji vybrané následky materiální publicity vyplývající z nesprávných či sporných zápisů na případech z judikatury.

Při tvorbě poznámkového aparátu jsem se řídila pokyny uvedenými v dokumentu Sdělení katedry obchodního práva PF UK k vypracování diplomové práce. Pro citování jsem zvolila metodu pomocí průběžných poznámek se zkráceným citačním zápisem pod čarou vždy na každé příslušné stránce, kde se na daný dokument odvolávám. Na konci mé diplomové práce je pak uveden strukturovaný seznam použitých děl obsahující plné bibliografické popisy ve formě implicitního zápisu. V části *Použité termíny* nejsou zkrácené citační záznamy pod čarou použity, protože jsou již uvedeny v přehledové tabulce přímo u jednotlivých termínů jako zdroj daného termínu.

1. Problematika terminologie

Terminologie v oblasti materiální publicity obchodního rejstříku není ZVŘ zcela jasně dána. Abych mohla problematiku materiální publicity co nejlépe popsat, použila jsem ve své práci termíny definované i v související legislativě jako např. OZ či ZOK a pojmy vycházející z odborné literatury.

1.1. Základní použité termíny

Z důvodu lepší přehlednosti uvádím použité odborné termíny v kapitole Použité termíny, a to včetně jejich zdroje.

1.2. Pojem Materiální publicita všeobecně

Princip materiální publicity se vztahuje na zápisy ve veřejných evidencích (tj. veřejných rejstřících a veřejných seznamech). Jeho úkolem je zajistit relevanci těchto údajů. Zastřešující pojem materiální publicity vztahující se na všechny veřejné evidence však není nikde uveden.

V případě materiální publicity ve veřejných seznamech platí vyvratitelná domněnka správnosti zapsaných údajů.¹ Neplatí tedy fikce správnosti zápisu. Ta by totiž měla za následek nezměnitelnost původního zápisu, jestliže by se prokázal opak. Ohledně věcného práva má nárok jak osoba oprávněná na základě zákonných ustanovení, tak osoba zapsaná ve veřejném seznamu, jež získala věcné právo na základě dobré víry v pravdivost zápisu ve veřejném seznamu.² Vycházím přitom z názorů odborníků, dle kterých lze závěry ohledně vlastnického práva nad věcmi zapisovanými do veřejných seznamů vztáhnout i na ostatní práva k těmto věcem.

V reálném životě to vytváří několik možných situací:

- a) Situaci, kdy třetí osoba nabyde věcné právo od převodce (osoby zapsané ve veřejném seznamu), který je osobou z věcného práva oprávněnou.
- b) Situaci, kdy třetí osoba nabyde věcné právo od osoby, která není vlastníkem věci, avšak je přesvědčena, že jím je.
- c) Situaci, kdy třetí osoba nabyde věcné právo od osoby, která není vlastníkem věci a zároveň si je vědoma, že jím není.
- d) Situaci, kdy se osoba oprávněná na základě zákona, ve veřejném rejstříku nezapsaná, dovolává svého věcného práva jednak na základě ustanovení v občanském zákoníku,

---

¹ ZVÁRA, Michael. [Nabytí držby. § 990]. In: ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-6-28]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 10. 5. 2023].

² Nález Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 10/16.

jednak na základě čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Ta může vůči nabyvateli v dobré víře podat žalobu na zahájení řízení o určení osoby, které věcné právo náleží. Na základě jeho výsledku pak proběhne zápis ve veřejném seznamu. Osoba, která je údajnou osobou z věcného práva oprávněná v souladu se zásadou nemo plus iuris, se může domáhat vyznačení poznámky spornosti ve veřejném seznamu.³

Dle části odborné veřejnosti situace popsaná v bodu d) je rozporná, protože osoba oprávněná, která není zapsaná ve veřejném seznamu, by neměla být za ni považována. Skutečným vlastníkem věci by měla být osoba v dobré víře zapsaná jako vlastník ve veřejném seznamu. Osobu, která není zapsána ve veřejném seznamu, ačkoli má k věcnému právu řádný právní titul, nelze shledávat poctivým držitelem věcného práva.⁴ Uvedený názor lze obhájit jednak s ohledem na závěry, které učinil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. 04. 2014, sp. zn. I.ÚS 2219/12⁵, dle něhož je třeba chránit dobrou víru v zápis v katastru nemovitostí, jako důvěru ve správnost veřejnoprávního aktu, ale i ze samotného znění § 980 odst. 1 OZ, dle něhož „nikoho neomlouvá neznalost zapsaného údaje“.

Osoba oprávněná z věcného práva v souladu se zásadou nemo plus iuris si totiž měla ověřit, jestli je ve veřejném seznamu zapsaná, a ne se domáhat vlastnického práva až zpětně, co již bylo převedeno na třetí osobu. Věcného práva by se totiž mohla domoci mnohem snáze vůči první zapsané osobě, která se ho neprávem ujala, jelikož ta z (logické) absence dobré víry nikdy nemohla právo k věci nabýt.

S výše uvedenými závěry koliduje ustálená judikatura Nejvyššího soudu. Jako příklad lze uvést jeho rozsudek ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 30 Cdo 5189/2008, dle něhož „ochrana, již poskytuje nabyvateli dobrá víra, není takové intenzity, aby zabránila vlastníku nemovitosti účinně uplatňovat své absolutní právo. Jinými slovy, pokud zápis v katastru nemovitostí neodpovídá skutečnosti, má tato převahu nad katastrem.“⁶

Domnívám se však, že při takovém pojetí by princip materiální publicity ztratil smysl, a proto se přikláním k závěru, že třetí osoba může vlastnické právo z titulu dobré víry v pravdivost zápisu nabýt.

Materiální publicita veřejných rejstříků je upravena jednak v § 121 OZ, jednak v § 8 až 10 ZVŘ. Znění se liší jednak v rozsahu, jednak v obsahu. Je však bez debaty, že se dělí na pozitivní a negativní stránku. Pozitivní stránka znamená, že po uplynutí zákonem určeného časového období

---

³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. 22 Cdo 3234/2018.

⁴ ZVÁRA (2021) [Poctivá držba. § 992].

⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. I.ÚS 2219/12.

⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 5189/2008.

je zapsaný údaj vůči třetím osobám účinným, tj. že na základě něho mohou vzniknout právní následky. Její význam je tedy obdobný, jako znění § 980 odst. 1 OZ, dle něhož „*nikoho neomlouvá neznalost zapsaného údaje*“, vztahující se na veřejné seznamy. Lze proto konstatovat, že jak materiální publicita veřejných rejstříků, tak veřejných seznamů zahrnují pozitivní stránku. Negativní stránka materiální publicity veřejných seznamů obsažená v § 8 odst. 1 ZVŘ a § 121 odst. 1 OZ znemožňuje dovolávat se zapsané osobě skutečného stavu s výjimkou, že třetí osoba není v dobré víře. Třetí osoba je tedy chráněna. Negativní stránka materiální publicity veřejných seznamů vyjádřena ustanovením § 980 odst. 2 OZ ve spojení s § 984 odst. 1 OZ se však vztahuje pouze na úplatná jednání, která se navíc vztahují k převodu věcných práv. Navíc není vyloučeno, aby osoba, jíž věcné právo původně náleželo, se ho zpět domohla.

Dle komentářové literatury, stejně jako v případě veřejného rejstříku, ani u veřejného seznamu se skutečnosti nemůže dovolávat osoba, jejíž věcné právo je ve veřejném seznamu zapsané, a která nesoulad zapříčinila, nebo ho alespoň nepřímou zavinila (nejčastěji svojí nečinností).⁷ S uvedeným závěrem souhlasím. Opačný závěr by totiž byl v rozporu s § 6 odst. 2 OZ.

Dle odborné veřejnosti se jak materiální publicita veřejných rejstříků, tak veřejných seznamů, dělí na pozitivní a negativní stránku.⁸

Pozitivní i negativní stránka materiální publicity znamenají v obou uvedených případech účinky (tj. schopnost vyvolat právní následky) zápisu, přičemž první z nich ke třetím osobám, a ta druhá k samotné zapsané osobě. Domnívám se, že negativní stránka materiální publicity se v případě veřejných seznamů plně uplatní i u zapisovaných osob, kterým právo k věci ve veřejném seznamu náleží. Ty rovněž nemohou uplatňovat vůči třetím osobám námitku, že nejsou jako osoby oprávněné z věcného práva ve veřejném seznamu zapsány. To vyplývá z výše uvedeného závěru, kdy věcné právo zapsané ve veřejném seznamu nabyde třetí osoba, která je v dobré víře, a tím pádem toto právo původní vlastník pozbyde. Rozdíl mezi materiální publicitou veřejných rejstříků a seznamů lze spatřovat pouze ve skutečnosti, že v případě veřejných seznamů se důsledky negativní stránky uplatní ne ve všech případech, kdežto negativní stránka materiální publicity veřejných rejstříků se uplatní primárně na neomezený výčet situací.

S ohledem na skutečnost, že materiální publicita v případě obou typů veřejných evidencí (tj. veřejných rejstříků i veřejných seznamů) působí jak vůči třetí osobám, tak osobám zapsaným, se domnívám, že materiální publicitu lze vymezit jako právní princip mající za následek schopnost vyvolat právní následky na základě údajů zapsaných ve veřejné evidenci.

---

⁷ ZVÁRA (2021) [Nabytí věcného práva dle stavu zápisu ve veřejném seznamu, § 984].

⁸ ZVÁRA (2021) [Domněnka správnosti zápisů ve veřejném seznamu, § 980].

1.3. Materiální publicita v obchodním rejstříku

Csach materiální publicitu obchodního rejstříku definuje jako „*vymezení hmotněprávních účinků zápisů v obchodním rejstříku*“.⁹ Můžeme se rovněž setkat s definicí materiální publicity jako „*principem dobré víry ve správnost zápisu*“¹⁰. Domnívám se, že první uvedené je přesnější, jelikož nelze pochybovat o tom, že se vztahuje na všechny stránky materiální publicity.

Není pochyb o tom, že se zásada materiální publicity vztahuje jak na první zápis skutečnosti do obchodního rejstříku (primární skutečnost), tak na jeho změny i výmaz (sekundární skutečnost). Není však zřejmé, jestli materiální publicita vede k platnosti jednání na základě učiněného nesprávného zápisu. Lze souhlasit s Csachem, že materiální publicita takové účinky nemá, jelikož protiprávní stav nadále trvá. Opačný výklad by totiž mohl vést k závěru, že by společníci byli zbaveni práva na náhradu škody v rozporu se zásadou čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.¹¹

Domnívám se, že platnost takového právního jednání je zaručena pouze ve prospěch třetí osoby (tj. relativně). V opačném případě by materiální publicita mohla působit i v neprospěch třetí osoby, jestliže by se řídila skutečným stavem, ne nesprávným zápisem. Došlo by tímto k výkladu ad absurdum, kdy stav zapsaný by měl přednost před stavem skutečným. Navíc by došlo k narušení funkce materiální publicity a obchodního rejstříku, jako informačního pramene.

Domnívám se proto, že vhodnějším řešením, než přímo dovodit z principu materiální publicity přímou platnost právního jednání, je určit, že právní jednání bylo samo o sobě neplatné s tím, že tato neplatnost nemá vliv na úspěch třetí osoby ve věci, přičemž platnost je zde pouze z důvodu ochrany třetí osoby fingoána. Lze proto souhlasit s Téglem a Melzerem, že materiální publicita neplatnost jednání sanuje.¹² Nedomnívám se však, že materiální publicita je schopna vadu právního jednání učiněného na základě nesprávného zápisu zcela zhojit.

S uvedeným souvisí skutečnost, že soudy často zápis v obchodním rejstříku posuzují jako veřejnou listinu, jak tomu bylo v minulosti.¹³ Veřejná listina je reziduem legální důkazní teorie, přičemž má ze zákona vyšší relevanci než ostatní důkazní prostředky. Nesprávnost i nepravost veřejné listiny je třeba prokazovat (u ostatních důkazů, obvykle soukromých listin, se prokazuje

---

⁹ CSACH, Kristián. Materiálněprávně účinky chýbajících, správných a nesprávných zápisů v obchodním registru (Materiální publicita registra). In: BEJČEK, Josef, CSACH, Kristián, ČECH, Petr, ČERNÁ, Stanislava, ČERNÝ, Michal a kol. *Vzájemné ovlivňování komunitární úpravy a českého a slovenského obchodního práva na pozadí procesu jejich reformy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2007, s. 26.

¹⁰ ŠTENGLOVÁ, I. In: ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. *Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 159.

¹¹ CSACH (2007) Materiálněprávně účinky chýbajících, správných a nesprávných zápisů v obchodním registru, s. 35.

¹² TÉGL, Petr, MELZER, Filip. Problematická judikatura ÚS k vyloučení materiální publicity obchodního rejstříku v procesu nabývání vlastnického práva k nemovitosti. *Bulletin advokacie*. 2020, č. 5, s. 67. ISSN 1210-6348.

¹³ Nález Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2000, sp. zn. III. ÚS 158/99.

pravost a správnost důkazu). V tomto ohledu lze se zápisem v obchodním rejstříku spatřovat jistou podobnost, jelikož ze samotné dikce materiální publicity v zákoně vyplývá domněnka správnosti zápisu.¹⁴ Shodu lze rovněž zpozorovat v tom, že ani k veřejné listině ani k výpisu z obchodního rejstříku nemůže soud přihlížet z úřední povinnosti, přičemž musí být jako důkazní prostředky navrženy stranami.¹⁵

Podstatným rozdílem mezi zápisem v obchodním rejstříku a veřejnou listinou je ten, že provedení důkazu zápisem z obchodního rejstříku má v důsledku materiální publicity za následek (fingovanou) platnost právního jednání, která působí s ohledem na účel materiální publicity ve prospěch třetí osoby.

Veřejná listina takový účinek nemá. Jejím úkolem naopak dává nestranný a co nejdělejší důkaz o tom, jestli a jak se určitá skutečnost stala. Lze tedy usuzovat, že zápisy v obchodním rejstříku nemohou být chápány jako klasický důkaz v tom smyslu, že sám o sobě mění zásady civilního procesu (zásada dispoziční, zásada volného hodnocení důkazů, jelikož k zápisu se musí přihlížet vždy) a disponuje s automatickou modifikační funkcí výsledku řízení, v tom smyslu, že i když právní jednání není posouzeno jako platné a třetí osoba nemá úspěch ve věci, podnikatel je zavázán.

Domnívám se proto, že díky ochranné funkci materiální publicity obchodního rejstříku nelze zápis v obchodním rejstříku za veřejnou listinu prohlásit. Lze navíc souhlasit s Csachem v tom směru, že chápáním zápisu z obchodního rejstříku jako veřejné listiny by materiální publicita ztratila smysl.¹⁶

Žaluje-li třetí osoba na zaplacení určité částky, je třeba, aby soud skutkový stav v souvislosti s účinky materiální publicity posoudil. Situace je zde tedy mnohem jednodušší, než když je samostatně podána určující žaloba na platnost či neplatnost právního jednání, kdy je soud vázán petitem. Nelze mít tedy soudům za zlé, že z titulu materiální publicity dovozují samotnou platnost právního jednání, jelikož existuje zákaz se od petitu odchýlit. Soudy tak budou moci v tomto ohledu třetí osobě vyhovět pouze z části, tj. nebudou ji moci přiznat náklady řízení. Lze však očekávat, že určovací žalobu bude podávat sám podnikatel. Zde bude mít třetí osoba plný úspěch ve věci, nehledě na znění petitu, jelikož negativní stránka materiální publicity v tomto případě mít úspěch ve věci podnikateli neumožňuje.

---

¹⁴ BERAN, Vladimír. § 568 [Důkazní síla veřejné listiny]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 3.

¹⁵ HROMADA, Miroslav. § 121 [Známé skutečnosti]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 2.

¹⁶ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 39.

Rovněž zůstává otázkou, jestli se zápis v obchodním rejstříku vztahuje pouze na podnikatele nebo i na další osoby v zápise uvedené. Dle Hampela platí pouze první uvedené.¹⁷ Dědič a Lasák naopak zastávají opačný názor, jinak by se nikdo nemohl dovolávat změny zápisu nebo výmazu dle § 11 odst. 2 a § 101 ZVŘ.¹⁸ Rovněž Zvára zastává názor, dle něhož se materiální publicita vztahuje i na osoby zapisované v rámci korporace.¹⁹ Eichlerová je toho názoru, že vzhledem k nim se uplatní pouze negativní stránka materiální publicity vyjádřená v § 8 odst. 1 ZVŘ, a to z důvodu větší ochrany třetích osob.²⁰

Dále je sporný okruh právních skutečností, na něž se materiální publicita vztahuje. Dikce materiální publicity v § 8 odst. 1 ZVŘ vztahuje právní účinky materiální publicity vzhledem k jednání. Sporným však zůstává, jestli je tím myšleno pouze chování v souladu s právem nebo jestli se vztahuje i na jiné situace, jako jsou delikty a bezdůvodné obohacení vzniklé jinak než právním jednáním. Csach zastává názor, že důsledky dobré víry třetí osoby ve správnost se vztahují pouze na první uvedené. V opačném případě by za delikt způsobený podnikatelem mohl ručit bývalý společník. Jako příklad uvádí nárok vůči podnikateli vzniklý důsledkem autonehody. Uvádí však, že účinky materiální publicity nemohou nastat vůči zemřelému společníkovi, který je však nadále v obchodním rejstříku zapsán. Je proto nepřipustné, aby z jednání podnikatele byli zavázáni dědicové mrtvého.²¹

Dále nutno zodpovědět, jestli je nesprávným zápisem i zápis absentující. Csach se domnívá, že tyto kategorie by se měly rozlišovat.²² Tento názor lze obhájit s ohledem na případnou kategorizaci nesprávnosti. V praxi však tento rozdíl není rozlišován. Nesejde totiž na tom, jestli návrh nebyl podán vůbec či byl podán s informací, která byla od skutečnosti zcela odlišná. Absentujícím zápisem zde myslíme ten, který je neaktuální. Zde by měla nesprávnost tu nejvyšší závažnost.

Pak ale může nastat stav, kdy zápis povinného údaje nikdy nebyl učiněn. Zde může soud po nesplnění výzvě podnikatele z rejstříku nechat sám vymazat a podnikající právnickou osobu

---

¹⁷ HAMPEL, Petr., WALDER, Ivo: *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*. In: Systém ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer [citováno 2023-06-06]. ASPI_ID KO304_2013CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

¹⁸ DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. § 8 [Účinky materiální publicity]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 416 s. ISBN 978-80-7400-285-4.

¹⁹ ZVÁRA, Michael. Nabytí podílu od neoprávněného ve společnosti s ručením omezeným na základě smlouvy o převodu podílu. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 7-8, s. 193-198. ISSN 1803-6554.

²⁰ EICHLEROVÁ, Kateřina. *Zastoupení podnikatele*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2022, s. 70-71.

²¹ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 44.

²² CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 38.

zruší. Třetí osoba se nemůže zápisem řídit. I zde se však uplatní sankční a ochranný účel vůči třetí osobě. Třetí osoba si zjišťovat skutečný stav nemusí, a ani se jím nemusí řídit. Vyplývá to z faktu, že se zápis ve veřejném rejstříku posuzuje odlišně od skutečnosti. Opačný výklad navíc je v rozporu s § 6 OZ a principem právní jistoty. Lze proto říci, že absentující zápis má stejné účinky jako zápis zcela nesprávný, a to jak vůči třetí osobě, tak podnikateli. Materiální publicita se zde proto uplatní v celém rozsahu.

1.4. Účel Materiální publicity v obchodním rejstříku

Účelem materiální publicity obchodního rejstříku (a materiální publicity obecně) je jednak **ochrana třetích osob**, jednak **sankcionování zapsané osoby za nesprávnost zápisu**. Jejím úkolem je proto nejen chránit třetí osoby proti následkům nesprávného zápisu, ale také motivovat podnikatele, aby dbali na správnost zápisu.²³ V minulosti totiž byly za nesprávný či chybějící zápis udělovány pokuty, které však nebyly efektivní. Nesouhlasím však se stanoviskem, že by sankční podstata materiální publicity byla podmíněna nynější absencí peněžitých trestů. Dříve totiž existovaly tyto sankce, tj. soukromoprávní (materiální publicita) a veřejnoprávní (pokuty), vedle sebe.²⁴ Dle Eichlerové je materiální publicita prostředkem „*k zajištění bezpečnosti a efektivnosti právního styku*.“²⁵ Ohledně pozitivní stránky materiální publicity uvádí, že jejím úkolem je chránit zapsanou osobu, tj. podnikatele.²⁶

Je třeba dodat, že sankční mechanismus od té doby zesílil upřednostněním absolutní dobré víry třetí osoby před konkrétní dobrou vírou. Dříve totiž byla upřednostněna autorita státu před potřebou třetí osoby a tzv. bezpečnosti právního prostředí a celkovou informační funkcí obchodního rejstříku. Zápis v obchodním rejstříku byl tudíž považován za veřejnou listinu. To znamená, že nebyla potlačována sankční funkce vůči podnikateli, ale ochranná funkce vůči třetí osobě.

Sankční funkce je spojena s odpovědností podnikatele za nesprávný zápis. Z podstaty věci vyplývá, že by se měla vzít v potaz subjektivní stránka. Nejvyšší soud navíc dovodil, že podnikatel je za nesprávný zápis odpovědný i za situace, kdy jej způsobil rejstříkový soud nebo úplně někdo jiný.²⁷ S uvedeným se ztotožňuje větší část odborné veřejnosti. Domnívám se, že nepřiměřené je to zejména za situace, kdy nápravě protiprávního stavu brání orgány veřejné moci, tj. soud

---

²³ Důvodová zpráva k zákonu č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob [online]. Sněmovní tisk č. 986/0. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 2013, VI. volební období. Dostupný z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=166594>. [cit. 13. 5. 2023].

²⁴ Zákon č. 100/1950 Sb., o podnikovém rejstříku, § 6 odst. 1.

²⁵ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 70.

²⁶ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 381-382.

²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 1998, sp. zn. 1 Odon 60/97.

(např. neoprávněným odmítáním návrhu na zápis). Jako následek lze totiž spatřovat zneužití postavení orgánu veřejné moci v rozporu s § 6 OSŘ a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Csach zdůvodňuje absolutní objektivní odpovědnost podnikatele za nesprávnost zápisu tím, že je mimo možnosti třetí osoby kontrolovat správnost zápisů. Nadto jí náleží zvláštní ochrana, která by opačným výkladem byla narušena.²⁸ Domnívám se, že rejstříkový soud nebo jiná osoba, která nesprávnost způsobila, by měli nést alespoň část nepříznivých následků vzniklých nesprávností zápisu, jelikož absolutní objektivní odpovědnost nepřipadá v úvahu s ohledem na omezený výčet obsažený v OZ.

Příčiny judikované absolutní odpovědnosti lze dle mého názoru spatřovat zejména ve stanovisku vyplývajícím z judikatury i debat odborné veřejnosti o rozsahu přezkumu listin rejstříkovými soudy, z nichž jednoznačný závěr nevyplývá. Současná stanoviska směřují spíše k povinnosti formálního omezeného přezkumu rejstříkového soudu. Dle mého názoru je to však v rozporu s legitimním očekáváním nabytým z předchozí judikatury, dle níž měl zkoumat soulad zápisu se skutečností z úřední povinnosti.²⁹ Lze proto souhlasit s názorem, že současná rozhodující tendence vede spíše v neprospěch podnikatele a jeho členů.³⁰ Domnívám se, že takový přístup nelze považovat za správný, jelikož odmítnutí návrhu na zápis rejstříkovým soudem často byl jediný prostředek, jak nesouladu se skutečným stavem zabránit. Jestliže se navíc jedná o rozpor s kogentní normou, může mít nesprávný zápis pro třetí osobu nedozírné následky.³¹ Rozporným se proto jeví názor Ústavního soudu, že právě za účelem ochrany dobré víry třetích osob je nutno provádět zápisy „*bez zbytečného odkladu*“, aby odpovídaly skutečnému stavu, a proto je přezkum rejstříkovým soudem pouze formální.³² To znamená, že rejstříkový soud kontroluje, jestli vyplývají z dokumentů skutečnosti relevantní pro zápis. Nezkoumá však bezvadnost právního jednání, které tyto dokumenty potvrzují či zakládají.³³ Dle Ústavního soudu takový postup rejstříkových soudů není v rozporu s právem na spravedlivý proces a ani jinak nezasahuje do ústavních práv zúčastněných osob.³⁴ Je však pravdou, že absolutní odpovědnost by vedla

---

²⁸ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 44.

²⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 1998, sp. zn. 1 Odon 60/97.

³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. 1 As 240/2020.

³¹ MAŠUROVÁ Angelika. Hranice negatívnej materiálnej publicity obchodného registra v judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky a možnosť ich aplikácie v slovenskom právnom prostredí - zodpovednosť štatutárov za nesprávne údaje v obchodnom registri. In: *Bratislavské právnické fórum 2019: nezávislosť a etický rozmer výkonu súdnej moci v obchodnom práve*. Bratislava: Právnická fakulta UK, 2019, s. 41-50.

³² Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 62/04.

³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4525/2016

³⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 43/05-2.

k neomezené odpovědnosti osob, které nemohou situaci nijak ovlivnit.³⁵ Řešení nabízí směrnice, dle níž má stát odpovědnost zabránit rozdílu mezi zápisem a zveřejněním.³⁶ Lze proto dovodit, že podnikatel by nebyl odpovědný za nesprávnosti či absenci zápisu způsobenou rejstříkovým soudem.³⁷ S uvedeným lze souhlasit, jelikož dle důvodové zprávy ZVŘ mají soudy mechanismy nesouladu zabránit.³⁸ Cílem směrnice totiž nikdy neměla být odpovědnost nezúčastněných osob, které se na protiprávní situaci nepodílely.³⁹ Navíc lze souhlasit se závěrem, že ochrana legitimního očekávání před nesprávným zápisem v obchodním rejstříku „*nespočívá automaticky a obecně v právní odpovědnosti*“ podnikatele.⁴⁰

Z tohoto hlediska se domnívám, že o objektivní odpovědnosti uvažovat lze, avšak pouze ve verzi s možností liberace. Závěry soudů o tom, že materiální publicita se nevztahuje na absolutně neplatná právní jednání, navíc poukazují na to, že ochrana třetích osob není bezbřehá. Zde je však podnikatel vinen. Bylo by absurdní, kdyby podnikatel odpovídal za situaci, které nemohl zabránit, a naopak nebyl odpovědný v případě, kdy situaci zavíní. Takto svévolný výklad by sankční charakter materiální publicity derogoval. Sankce totiž znamená nepříznivý důsledek protiprávního jednání. Musí zde tedy být zdůrazněna subjektivní složka jednání (tj. konekce stavu myslí podnikatele či jeho statutára s nepříznivými důsledky).

1.5. Pozitivní stránka

Pozitivní stránka materiální publicity určuje, že údaje v obchodním rejstříku jsou účinné vůči třetím osobám, tj. jsou způsobilé vůči nim vyvolat právní následky. Předpokládá se totiž, že zápis v obchodním rejstříku je správný. Z tohoto důvodu se pozitivní stránka materiální publicity někdy také nazývá **presumpcí správnosti zápisů**.^{41,42} Případnou nesprávnost je třeba dokazovat. Ani nesprávnost údaje ve veřejném rejstříku však nemusí mít za následek nepříznivé právní důsledky pro třetí osobu. Údaje zapsané v obchodním rejstříku jsou totiž účinné i v případě, kdy skutečnému stavu neodpovídají.⁴³ Záleží totiž, jestli třetí osoba byla v době jednání

---

³⁵ HEIDEL, Thomas, SHALL, Alexander: *Handelsgesetzbuch (HGB). Handkommentar*. 3. Auflage. Baden-Baden: Nomos Verlag, 2020, seiten 72-76.

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 o některých aspektech práva obchodních společností, čl. 16.

³⁷ HEIDEL, SHALL (2020) *Handelsgesetzbuch (HGB). Handkommentar*, Seiten 72-76.

³⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, Sněmovní tisk 986/0, s. 60.

³⁹ HEIDEL, SHALL (2020) *Handelsgesetzbuch (HGB). Handkommentar*, Seiten 72-76.

⁴⁰ HOPT, Klaus, J., KUMPAN, Christoph, LEYENS, Patrick, C., MERKT, Hanno, ROTH, Markus Merken. *Handelsgesetzbuch: HGB*. Munich: C.H.BECK, 2022. Seiten 13-15.

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2013, sp. zn. 9 AfS 23/2013.

⁴² Nález Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2000, sp. zn. III. ÚS 158/99.

⁴³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 265/2007.

souvisejícím s nesprávným údajem v dobré víře či nikoli, tj. jestli měla či neměla znalost skutečného stavu. Důležitá je však dobrá víra v době, kdy bylo jednání ohledně zapsaného údaje činěno, nikoli dobrá víra pozdější.

Pozitivní stránka materiální publicity se nevztahuje na společníky právnické osoby, která je podnikatelem nebo o níž se má za to, že je podnikatelem.⁴⁴ Vztahuje se však na zaměstnance podnikatele a většinou i na orgány veřejné moci. Dle Nejvyššího soudu jí je i rozhodující soudní orgán.⁴⁵ To neplatí, prokáže-li se opak.⁴⁶ Domnívám se však, že třetí osobou nemůže být rejstříkový soud, jelikož ten má znát skutečný stav.

Vztahuje se pozitivní stránka pouze na údaje v zápise nebo i příkládané listiny? Domnívám se, že znění § 8 odst. 2 ZVŘ nám jasnou odpověď nedává, přičemž z jazykového výkladu by pravděpodobně vyplynula kladná odpověď.⁴⁷ Pozitivní stránka je rovněž upravena v § 121 odst. 2 OZ. Z něj vyplývá, že jsou vůči třetí osobě účinné pouze údaje zapsané, a tudíž a contrario údaje v listinách vůči třetí osobě účinné nejsou. Štenglová je však toho názoru, že § 121 OZ není na obchodní rejstříky použitelná, jelikož je obecnou normou a specialita úpravy v ZVŘ její použití tudíž vylučuje.⁴⁸ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 7 Afs 73/2014 lze dovodit, že sbírka listin je součástí obchodního rejstříku, a proto jsou údaje v dokumentech v ní uložené vůči třetím osobám účinné.⁴⁹ Nejvyšší soud však přišel s opačným závěrem, kdy třetí osoba není povinna do sbírky listin nahlížet.⁵⁰ Lze proto usuzovat, že otázka, jestli se pozitivní stránka materiální publicity vztahuje i na dokumenty ve sbírce listin, nebyla dosud jednoznačně vyřešena.

Dále je třeba uvést, že účinky zápisu se vztahují pouze na údaje v zápisu, které jsou zveřejněné (nikoli tedy na dokumenty v rejstříkovém spisu). Za účinnosti obchodního zákoníku se totiž právní následky ohledně zápisu vztahovaly primárně na zapsané údaje v obchodním rejstříku. Účinky zveřejněného zápisu by byly vzaty v potaz pouze za situace, prokázal-li podnikatel, že o nesprávnosti zveřejněného znění třetí osoba věděla.⁵¹ V porovnání s minulou zákonnou úpravou tedy odpadl rozdíl mezi nesprávností zápisu a nesprávností zveřejnění údaje.

---

⁴⁴ JANOŠEK, Vladimír. § 121 [Materiální publicita] odst. 7. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. Beck-online [právní informační systém]. C. H. Beck. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [citováno 2023-05-23].

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2015, sp. zn. 29 Cdo 403/2013.

⁴⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. 1 As 240/2020.

⁴⁷ Eichlerová uvádí, že nynější úprava materiální publicity v ZVŘ se vztahuje i na příkládané listiny, a to na rozdíl od úpravy v obchodním zákoníku. EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 383.

⁴⁸ DĚDIČ, LASÁK (2015) § 8 [Účinky materiální publicity], s. 15–22.

⁴⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 7 Afs 73/2014.

⁵⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 265/2007.

⁵¹ HAMPEL, WALDER (2019) *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*, § 8.

Nutno podotknout, že s výjimkou podnikatele či jeho zástupců, nikdo nemůže nahlédnout do všech částí rejstříkového spisu bez písemného souhlasu kanceláře rejstříkového soudu. Třetí osoba tedy může být o znalost údajů zkrácena. Působení zveřejněného znění je sice důležité při zabezpečení snadnosti a rychlosti právního jednání, avšak třetí osoba má menší možnost obrany proti jednání učiněného na základě nesprávného zápisu. **V zájmu ochrany třetích osob a eliminace počtu protiprávních jednání je proto důležité, aby rejstříkové soudy dovozovaly nahlížet všem třetím osobám, nikoli pouze statutárnímu orgánu či pověřenému zástupci podnikatele.**

Následky pozitivní stránky materiální publicity se týkají jak údaje chybného, tak údaje absentujícího.⁵²

Chybný údaj může být zapříčiněn tím, že:

- a) chyba se vyskytla v návrhu na vklad;
- b) návrh na vklad je správný, avšak ten byl chybně zveřejněn.

Absence údaje bývá zapříčiněna tím, že:

- a) nebyl podán návrh na vklad;
- b) rejstříkový soud odmítl zápis učinit.

Chyba údaje definovaného v písm. a) je takřka nejtypičtějším příkladem, avšak ne tím nejčastěji se vyskytujícím. Lze proto dodat, že návrh na vklad obsahuje jednak součást toho, co je v něm uvedeno, jednak přiložené listiny. Je preferováno, aby se třetí osoba řídila zápisem v obchodním rejstříku, avšak s výhradou uplatnění tzv. rozinkové teorie a podmínky neznalosti třetí osoby o skutečném stavu. Judikatura v obdobných případech zpravidla dovozuje platnost právního jednání v případě, kdy se třetí osoba nesprávným údajem řídila. Účinnost zápisu v obchodním rejstříku však nelze v žádném případě vykládat v neprospěch třetí osoby. Dopad na třetí osobu v druhém případě definovaném v písm. b) je obdobný.

Absence dle písm. a) má za následek, že třetí osoba je oprávněna se řídit stavem dle obchodního rejstříku. Stav je tedy podobný, jako v případě chybného zápisu (tj. písm. a) i b)).⁵³ Jestliže rejstříkový soud odmítl učinit zápis, je podstatné, jestli se tak stalo z jeho nedbalosti či odmítl učinit zápis na základě svých pochybností.

V prvním případě je dovoditelné, že zápis údaje má za následek dobrou víru třetí osoby. Vůči třetí osobě nemá stav žádné negativní právní účinky. V druhém případě však nemá možnost volby, jelikož zápis je v souladu s právem. Zde třetí osoba nemá možnost výběru.

---

⁵² EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 385.

⁵³ HEIDEL, SHALL (2020) *Handelsgesetzbuch (HGB), Handkommentar*, § 15 Rn. 90-92.

1.6. Negativní stránka

Negativní stránka se uplatní v případě zápisu nesprávného či chybějícího.⁵⁴ Jejím úkolem je znemožnit podnikateli odvolávat se na skutečný stav,⁵⁵ za situace, je-li třetí osoba v dobré víře. Je úkolem podnikatele tuto domněnku vyvrátit.⁵⁶ To platí jak vůči soudu v případě sporu, tak vůči samotné třetí osobě v době, kdy měla s podnikatelem jednat. V obou případech proto musí předložit takové dokumenty, jakých by bylo potřeba pro právoplatný zápis do obchodního rejstříku.⁵⁷

Její úpravu nalezneme jednak v § 8 odst. 1 ZVŘ, jednak v § 10 ZVŘ, který je k předchozímu ustanovení subsidiární normou, vztahující se k neplatnému ustavení člena voleného orgánu právnické osoby do funkce.⁵⁸ Negativní stránku materiální publicity lze rovněž nalézt v § 9 odst. 2 ZVŘ týkající se vztahu listin v českém a cizím jazyce. Třetí osoba se dle tohoto ustanovení může dovolávat cizojazyčného znění listiny. To platí, jestliže podnikatel vůči třetí osobě neprokáže, že třetí osoba znění v českém jazyce znala.

Dle právních teoretiků se negativní stránka uplatní především na deklaratorní zápisy. V případě konstitutivních zápisů by mohly být zahrnuty vady týkající se od počátku vadného právního jednání. Jejich účinnost totiž nastává až zápisem do obchodního rejstříku.⁵⁹ Lze tak souhlasit s názorem Nejvyššího soudu v tom směru, že negativní stránka je s ohledem na konstitutivní zápisy značně omezena, jelikož „*nezapsaný stav nemůže být před zápisem do obchodního rejstříku právně relevantní*“⁶⁰ Mašurová zastává názor, že dobrá víra třetí osoby nebude mít právní účinky v případě porušení kogentních právních norem.⁶¹ Dle ní by se tak materiální publicita nevztahovala ani na zápisy učiněné na základě vadného jednání.⁶² Opačný názor zastává Csach. Dle něho podnikatel, jenž o sobě uvádí nepravdivé informace, musí být srozuměn s tím, že třetí osoby na základě nich budou jednat.⁶³ Eichlerová navíc uvádí, že by bylo v rozporu s principem právní jistoty, aby břemeno nesprávného zápisu nesly třetí osoby za situace,

---

⁵⁴ HAMPEL, WALDER (2019) *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*, § 8.

⁵⁵ MAŠUROVÁ (2019) *Hranice negativnej materiálnej publicity obchodného registra v judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky a možnosť ich aplikácie v slovenskom právnom prostredí*, s. 41-50.

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2651/2009.

⁵⁷ DĚDIČ, LASÁK (2015) § 8 [Účinky materiální publicity], s. 15–22.

⁵⁸ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 388.

⁵⁹ DĚDIČ, LASÁK (2015) § 8 [Účinky materiální publicity], s. 15–22.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. 6 Tdo 923/2007.

⁶¹ MAŠUROVÁ (2019) *Hranice negativnej materiálnej publicity obchodného registra v judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky a možnosť ich aplikácie v slovenskom právnom prostredí*, s. 41-50.

⁶² MAŠUROVÁ, Angelika, PATAKYOVÁ, Mária. *Obchodný register, Právno-teoretické a aplikačné problémy*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019, s. 206–210.

⁶³ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 40.

kdy podnikatel i rejstříkový soud mají dostatečné prostředky udržet zapsaný stav v souladu se skutečností.⁶⁴ S tímto názorem se ztotožňuji.

Lze se domnívat, že právní vady budou spočívat výhradně v porušení kogentních norem, jelikož dispozitivní právní normy naopak odchylky dovolují. Z toho vyplývá, že i přes dobrou víru třetích osob se bude podnikatel vad právních jednání moci dovolávat, a to až na výjimku § 10 odst. 1 OZ. Otázka správnosti takového závěru se však jeví značně sporná. Nelze však souhlasit s názorem, že na uplatnění materiální publicity nemá povaha zápisu (tj. jestli je zápis konstitutivní nebo deklaratorní) vliv.⁶⁵ Němečtí autoři navíc uvádějí, že konstitutivní zápisy nemají před zápisem do obchodního rejstříku účinky vůči třetím osobám.⁶⁶

Otázkou však zůstává, jestli je konečným následkem negativní stránky platnost jednání učiněného mezi třetí osobou a podnikatelem. Hampel zastává názor, že tomu tak je.⁶⁷ Zahraniční autoři však mají za to, že nikoli.⁶⁸ S nimi lze souhlasit, v opačném případě by se třetí osoba nemohla dovolávat skutečného stavu. Materiální publicita tedy navozuje účinky stejné, jak by tomu bylo v případě platnosti konkrétního jednání. Judikatura jim však přisuzuje automatickou platnost, jak činí komentářová literatura.⁶⁹ Mám za to, že závěry nejsou zcela chybné, jelikož soud má povinnost rozhodnout v souladu s petitem žalobce, jestliže je platnost žalována. Častěji však bude otázka týkající se obchodního rejstříku pokládána jako předběžná, přičemž tato situace bude o mnoho jednodušší.

V opačném případě by nastala situace, kdy by třetí osoba ztratila svůj nárok, přestože je v právu a materiální publicita by neměla svůj účinek. Ten je podobný, jako v případě nabytí práva k věci na základě dobré víry. Materiální publicita tedy zakládá platnost jednání, ale pouze ve prospěch třetí osoby. Domnívám se, že opačný výklad s ohledem na ochrannou funkci materiální publicity není možný.

1.7. Negatorní stránka

Nad rámec klasického rozdělení na pozitivní a negativní stránku materiální publicity je třeba zmínit i její negatorní (negující) stránku, vycházející ze slovenské právní teorie.⁷⁰ Spočívá v tom, že se její uplatnění deroguje účinky pozitivní i negativní stránky materiální publicity.⁷¹ V Česku je vyjádřena v § 8 odst. 3 ZVŘ. Její význam spočívá v tom, že se třetí osoba může dovolávat

---

⁶⁴ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 390.

⁶⁵ MAŠUROVÁ, PATAKYOVÁ (2019) *Obchodný register, Právno-teoretické a aplikačné problémy*, s. 206-210.

⁶⁶ HOPT, KUMPAN, LEYENS, MERKT, ROTH (2022) *Handelsgesetzbuch: HGB*, § 15 marg. 5.

⁶⁷ HAMPEL, WALDER (2019) *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*, § 8.

⁶⁸ HOPT, KUMPAN, LEYENS, MERKT, ROTH (2022) *Handelsgesetzbuch: HGB*, § 15 marg. 5.

⁶⁹ HAMPEL, WALDER (2019) *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*, § 8.

⁷⁰ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 382.

⁷¹ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 384.

vůči podnikateli skutečného stavu oproti nesprávnému zápisu v obchodním rejstříku, a to s výjimkou konstitutivních zápisů. Negativní stránka je rovněž vyjádřena v článku 16 odst. 5 in fine směrnice 2017/1132, o některých aspektech práva obchodních společností.

1.8. Problematika dobré víry ve správnost zápisu

Výjimkou z materiální publicity je absence dobré víry ve správnost zápisu. Ta může být buď abstraktní či konkrétní. Rozhodující je přitom důvěra v aktuální stav zápisu.⁷²

Konkrétní dobrá víra je založena na nahlédnutí třetí osoby do obchodního rejstříku, přičemž toto u **abstraktní dobré víry** není nutné (**postačí pouhá možnost nahlédnout**). V oblasti obchodního rejstříku nyní soudy aplikují abstraktní dobrou víru. Naplňuje totiž mnohem lépe ochranný a sankční účel materiální publicity než dobrá víra konkrétní. Také je více v souladu s výkladem směrnice o některých aspektech obchodních společností⁷³. Problémem může být chápáno rozšíření **spoléhání se třetích osob na náhodu, kdy nejsou nuceny chovat se opatrně a do obchodního rejstříku nuceny nahlížet, doufajíc, že zápis byl správný.** Nutno podotknout, že teoretická koncepce konkrétní dobré víry vycházela z historického období, kdy do obchodního rejstříku byli zapisováni pouze podnikatelé jednající s jinými podnikateli.⁷⁴ Třetí osoba byla tudíž v postavení profesionála, disponujícího s potřebnými znalostmi o postupech v obchodně-právních vztazích.⁷⁵ Dnes však probíhají i se spotřebiteli, navíc je běžné právně jednat s více obchodníky, kteří se navzájem neznají, podnikají i nezkušené osoby bez znalostí, u nichž není právní povědomí tak rozšířeno atd., je tedy **větší nerovnost mezi podnikatelem a třetí osobou, než tomu bylo dříve.** Navíc i **podnikatel může být vůči třetí osobě slabší stranou.**

Je-li si třetí osoba vědoma skutečného stavu, pak není v dobré víře. Mluvíme zde o absenci dobré víry, či přesněji o tzv. zlé víře. Tu musí třetí osobě prokázat právě podnikatel. Pro vyvrácení dobré víry v pravdivost zápisu musí podnikatel třetí osobě předložit takové dokumenty, které by byly z hlediska obsahu i formy dostačující pro zápis do obchodního rejstříku.⁷⁶ Zaznívá však otázka, jestli je podnikatel zavázán i v případě, kdy si třetí osoba způsobí neznalost skutečného stavu svojí nedbalostí.

⁷² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007.

⁷³ ZVÁRA, M. In: HURYCHOVÁ, Klára, Petr TOMÁŠEK a Michael ZVÁRA. *Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017, s. 320-321.

⁷⁴ WENIG, Arnošt. *Průručka obchodního práva*. 1. vyd. Praha, Československý kompas, 1947. s. 65.

⁷⁵ JOSKOVÁ, L. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ, DĚDIČ a kolektiv. *Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 395.

⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2010, sp. zn. 30 Cdo 3172/2007.

Primárně lze uvést neznalost zapsaného v době 15 dnů od zveřejnění, kterou si podnikatel nesmí způsobit ani lehkou nedbalostí.⁷⁷

V otázce posouzení dobré víry je rovněž nutné posoudit postavení třetí osoby. Na spotřebitele je totiž nutné hledět jinak než na podnikatele, tím spíše na podnikatele většího rozsahu. Schall se totiž domnívá, že podnikatel do obchodního rejstříku musí nahlédnout. Jinak se dopouští nedbalosti. Jestliže do obchodního rejstříku nehodlal nahlédnout vůbec, byla by mu dokonce odepřena zákonem daná lhůta od zveřejnění, kdy se mohl s novým zápisem seznámit. Předpokládá se totiž, že obchodník musí být s principy fungování obchodního rejstříku seznámen. Proto se očekává, že bude do obchodního rejstříku periodicky nahlížet. Důkazní břemeno o tom, že se nemohla se zápisem seznámit, nese sama třetí osoba. Dle Schalla je proto přípustné, aby se pro posouzení neznalosti třetí osoby brala v potaz i její nedbalost.⁷⁸ Přesto i v německé doktríně panuje názor vyvozený z analogického použití zásad trestního práva, že nedbalost nepostačí, přičemž aby se na třetí osobu materiální publicita neuplatnila, musí úmyslně jednat v rozporu se skutečností, kdy si jí je plně vědoma.⁷⁹ Chráněna je rovněž třetí osoba, jež se neznalosti skutečného stavu dopustila z hrubé nedbalosti.⁸⁰

1.9. Rozinková teorie

O rozinkové teorii ve smyslu materiální publicity se poprvé vyjádřil Spolkový německý dvůr ve svém rozhodnutí II ZR 62/75 ze dne 1. 12. 1975.

Společník veřejné obchodní společnosti uzavřel s obchodnicí smlouvu o koupi zboží. Té však nezaplatil. Majitelka na něj proto podala žalobu. Veřejná obchodní společnost se mezitím dostala do insolvence. Majitelka proto požadovala výplatu částky i po osobě, která již nebyla společníkem, v době uzavření kupní smlouvy však jako společník v obchodním rejstříku figuroval. Tento společník tuto skutečnost užil ve svůj prospěch. Stávající společník navíc argumentoval, že kdyby žalobkyně do obchodního rejstříku nahlédla, poznala by, že na smlouvě figuruje pouze jeden z podpisů, přičemž z toho by dovodila nesprávný způsob zastoupení a potenciální neplatnost kupní smlouvy. Soudy nižších stupňů obranu žalovaných přijali za svou. Žalobkyně se proto obrátila na Spolkový německý dvůr. Ten přichází s výše definovanou abstraktní dobrou vírou třetí osoby v kombinaci chápání údajů v obchodním rejstříku jednotlivě, ne jako celek.⁸¹ Tato

---

⁷⁷ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 383.

⁷⁸ HEIDEL, SHALL (2020) *Handelsgesetzbuch (HGB)*, § 15 Rn. 59-66.

⁷⁹ HEIDEL, SHALL (2020) *Handelsgesetzbuch (HGB)*, § 15 Rn. 86-89.

⁸⁰ HOPT, KUMPAN, LEYENS, MERKT, ROTH (2022) *Handelsgesetzbuch: HGB*, § 15 marg. 18-22.

⁸¹ Bundesgerichtshof Urt. v. 01.12.1975, Az.: II ZR 62/75. [citováno 2023-06-11]. Dostupný z: <https://research.wolterskluwer-online.de/document/3ad39847-1fdb-4bf4-8c13-7d3007a343ce/>.

kombinace umožňuje třetí osobě se řídit libovolně na základě zapsaného či skutečného stavu dle toho, co je pro ni výhodnější s výjimkou, kdy by třetí osoba o skutečném stavu věděla. Možnost volby se však uplatní až ex-post. V odborných kruzích se toto pojetí uchytilo jako „rozinková teorie“.⁸²

Nutno podotknout, že rozinková teorie do určité míry vede k popření pozitivní stránky materiální publicity. Soud se totiž vyjadřoval pouze k negativní stránce materiální publicity. Někteří autoři dovozují, že rozinková teorie vede dovozením nahodilosti chování třetích osob ke zpochybnění účinků zápisů vůči třetím osobám úplně.⁸³ Dle Zváry lze však rozinkovou teorii obhájit toliko s ohledem na účel materiální publicity a nutnosti eurokonformního výkladu.⁸⁴ Možnost volby lze navíc uplatnit toliko s ohledem na deklaratorní zápisy.⁸⁵

Co se týče chápání údajů v souvislosti s ostatními, mám za to, že tento výklad je správný jednak v souvislosti se sankčním i ochranným účelem materiální publicity obchodního rejstříku, jednak nelze srovnávat požadavek kladený na osobu průměrného rozumu s požadavkem na znalosti a úroveň uvažování soudu (úroveň uvažování soudu má být vyšší, ne každý může mít důkladné právní vzdělání).

Obdobně lze obhájit i upřednostnění konceptu abstraktní dobré víry před konkrétní dobrou vírou. Koncept konkrétní dobré víry by totiž mohl vést k tomu, že by podnikatel vyhrál spor díky tomu, jelikož by třetí osoba nebyla schopna prokázat nahlédnutí do obchodního rejstříku. Podnikatel by tedy měl možnost těžit ze svého protiprávního jednání, jelikož třetí osoba neměla ani možnost se protiprávního jednání vyvarovat. Materiální publicita má totiž za úkol být prevencí protiprávního jednání. Trvání na formálních postupech třetí osoby bez dozoru na správnost zápisu by zapříčinilo nárůst soudních sporů a lze tedy dovozovat, že tento postup by měl za následek porušení zásady hospodárnosti. Podnikatele by to navíc nenutilo, aby si nesprávné zápisy opravovali, přičemž by spoléhali na to, že třetí osoba do obchodního rejstříku nenahlédne. Obchodní rejstřík by tedy ztratil svoji informační funkci a pomalu by odpadal účel jeho vedení, tj. zajištění bezpečnosti podnikatelského prostředí.

---

⁸² CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 43.

⁸³ OLSHAUSEN, Eberhard von, *Rechtsschein und „Rosinentheorie“ oder Vom guten und vom schlechten Tropfen* [online]. 1986 [cit. 27. 6. 2023]. Mohr Siebeck GmbH & Co. KG. s. 241. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/40995406>.

⁸⁴ ZVÁRA (2017) *Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů*, s. 320-321.

⁸⁵ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 384.

Lze souhlasit s Csachem v tom směru, že důsledkem materiální publicity může být neomezené ručení společníků, a to i v případě společnosti s ručením omezeným. Dle něj je nepřijatelné, aby závazky nesla nezúčastněná osoba.⁸⁶

1.10. Zvláštní případy materiální publicity obchodního rejstříku

V této kapitole popisují specifické případy, které jsou z hlediska doktrinárního i z hlediska judikatury problematické.

1.10.1. Údaje, na jejichž zápis podala návrh neoprávněná osoba

Nevyjasněnou je otázka, jestli materiální publicita **působí i na údaje, k nimž dala návrh neoprávněná osoba**. Z obecných závěrů Nejvyššího soudu plyne, že podnikatel je za nesprávný zápis odpovědný bez ohledu na zavinění, a to i za chyby způsobené rejstříkovým soudem.⁸⁷ Dle současné judikatorní praxe totiž rejstříkový soud není povinen přezkoumávat obsah listin přikládaných k návrhům pro zápis.

Za relevantní lze v tomto ohledu považovat rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2250/2020. Dle něho zákonodárce upřednostnil rychlost zápisu před jeho správností. Neplatí to však v případě podání návrhu neoprávněnou osobou. Proto se domnívám, že Nejvyšší soud dovedl povinnost rejstříkových soudů přezkoumávat obsah listin nad rámec formální kontroly v případě podání návrhu neoprávněnou osobou.

Jmenované usnesení se vyjadřovalo k navrhovateli, bývalému akcionáři, jehož postavení neoprávněné osoby k podání návrhu bylo zjevné. Z uvedeného plyne, že svůj vztah ke společnosti nijak nepopíral ani nemaskoval.⁸⁸

Uvedené rozhodnutí proto nemusí krýt případy, kdy je oprávněnost osoby podat návrh na zápis sporná. Může tomu tak být v případě neplatnosti volby člena statutárního orgánu, který následně návrh na zápis do obchodního rejstříku podává. Domnívám se, že řešení těchto situací vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4639/2018. Zde Nejvyšší soud vyhověl návrhu na výmaz neplatně zvoleného člena statutárního orgánu z obchodního rejstříku, přičemž i zde uvedl povinnost rejstříkového soudu obsah listin kontrolovat.⁸⁹

---

⁸⁶ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 41.

⁸⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99.

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2250/2020.

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4639/2018.

Za specifickou lze považovat situaci, kdy se navrhovatel za oprávněnou osobu vydává, a navíc pro účely zápisu předloží padělané listiny. Rejstříkový soud totiž nemusí tuto skutečnost odhalit a bude postupovat stejně jako za normálních okolností.

V daném případě nelze na základě dosavadní judikatury odpovědnost podnikatele nijak vyloučit. Podnikatel proto bude zavázán. Mám za to, že neabsolutně (bez možnosti liberace), byť to z rozhodnutí soudů vyplývá. Následky nelze dovozovat z ustanovení, dle něhož by podnikatel musel jednání osoby dodatečně schválit. Podnikatel by totiž mohl prodlívat s řešením protiprávního stavu a následnou nesprávnost argumentovat vůči třetí osobě. Podnikateli je navíc zakázáno protiprávního stavu zneužívat. Je tedy povinen třetí osobě co nejdříve oznámit skutečný stav. Není-li jí však schopen včas skutečnost prokázat, materiální publicita se neuplatní, požaduje-li třetí osoba od podnikatele převod věci. Zde platí, že smlouva nebyla uzavřena, jelikož k tomu nedal podnikatel či jeho zástupce (zejm. statutární orgán) souhlas. Domnívám se, že podnikatel by měl být zavázán jen do chvíle, kdy se nepokoušel protiprávní stav napravit, v souladu s principem objektivní odpovědnosti s možností liberace. Platilo by tedy, že **není zavázán ten, kdo se snažil protiprávnímu stavu zabránit**. Navíc připadá v úvahu **odpovědnost rejstříkového soudu na základě zákona č. 82/1998, o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem**. Jednání třetí osoby však nemusí podnikatele zavazovat z hlediska, kdy se neoprávněná osoba vydávala za někoho jiného, zfalšovala za tímto účelem příslušné listiny atd. Tímto by se tento falešný zástupce mohl dopustit trestného činu. V tomto případě lze uvažovat např. o trestném činu podvodu dle § 209 TZ, jež lze spáchat i na orgánu veřejné moci (zde rejstříkovém soudu).⁹⁰ Z hlediska soukromého práva by se jednalo o absolutně neplatné právní jednání z titulu porušení kogentních právních norem spočívající v porušení veřejného pořádku. Takové jednání by pak nemuselo podnikatele zavazovat. Třetí osoba by však mohla mít nárok na náhradu bezdůvodného obohacení a případné újmy ze strany neoprávněné osoby. Výhodné by pro ni bylo, kdyby tak učinila v trestním řízení.

Dle názoru Ústavního soudu není v rozporu s principem na spravedlivý proces, jestliže rejstříkový soud provede kontrolu a jejich soulad se zápisem toliko formálně.⁹¹

1.10.2. Nepovinně zapisované údaje

V odborných kruzích probíhá diskuze, jestli lze zapisovat skutečnosti, u nichž to zákon výslovně neukládá.

---

⁹⁰ KANDOVÁ, Katarína, ČEP, David. [§ 209]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022. Beck-online [právní informační systém]. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [citováno 2023-05-23].

⁹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 43/05-2.

Dle Hopta se materiální publicita vztahuje pouze na povinně zapisované údaje.⁹² Stejný názor zastává i Csach.⁹³

Ustanovení § 25 odst. 1 písm. j) ZVŘ umožňuje zápis skutečností v ZVŘ výslovně neuvedených, o kterých to stanoví „jiný zákon nebo jiná důležitá skutečnost, o jejíž zápis požádá zapsaná osoba, má-li na takovém zápisu právní zájem...“. Možnost podat návrh na zápis nepovinné skutečnosti potvrzuje i judikatura Nejvyššího soudu. Takové právo však ukládá pouze podnikateli.⁹⁴

Dle Eichlerové musí být pro zápis skutečnosti na základě § 25 odst. 1 písm. j) ZVŘ splněny kumulativně tři následující podmínky. Prvně musí zapisovaná skutečnost naplňovat prvek důležitosti v objektivním slova smyslu, tj. že pro podnikatele musí mít v rámci jednání s třetí osobou reálný důsledek. Dále podnikatel musí mít na zápisu takové skutečnosti právní zájem. To znamená, že jednání se třetí osobou na základě této zapsané skutečnosti bude mít dopady právě na podnikatele, ne na někoho jiného. Konečně musí být splněno, že návrh na zápis podává podnikatel.⁹⁵ Eichlerová zastává názor, že účinky dobré víry v pravdivost zápisu se neuplatní u nepovinně zapisovaných zástupců. Dle ní je totiž nová úprava natolik převratná, že není schopna narušit dosavadní rozhodující praxi, přičemž tento úmysl nevyplývá ani z důvodové zprávy.⁹⁶ Navíc by to bylo ke třetím osobám nespravedlivé. Lze s Eichlerovou souhlasit v tom směru, že se účinky nepovinného údaje uplatní toliko s ohledem na negativní stránku, a to z důvodu ochrany třetích osob.⁹⁷

Judikatura Nejvyššího soudu platná za účinnosti obchodního zákoníku totiž vymezila výčet údajů zapisovaných do obchodního rejstříku dle zákona za úplný. Proto bylo možno zapisovat jen takové skutečnosti, u nichž tak určil zákon. Argumentovala tím, že jinak by se obchodní rejstřík stal nepřehledným, a tudíž by přestal plnit svůj účel. Nemluvila zde přitom o situaci předpokládané Všeobecným obchodním zákoníkem, který za fakultativní údaje považoval ty, jenž mohly, ale nemusely vzniknout. Rozhodně jím však nebyly míněny skutečnosti, které by podnikatel zapisoval čistě ze svojí vlastní vůle.⁹⁸ Nutno podotknout, že jiný senát Vrchního soudu měl v též věci obdobný výklad, tudíž si jeho judikatura v tomto směru neodporuje.⁹⁹

---

⁹² HOPT, KUMPAN, LEYENS, MERKT, ROTH (2022) *Handelsgesetzbuch: HGB*, § 15 marg. 18-22.

⁹³ CSACH (2007) Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri, s. 34.

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3873/2019.

⁹⁵ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 68.

⁹⁶ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 70.

⁹⁷ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 71.

⁹⁸ ČECH, Petr. Nejvyšší soud ČR potvrdil omezenost legálního výčtu údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. *Právní rozhledy*, 2007, č. 3, s. II.

⁹⁹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 5 Cmo 24/2022-620.

Lze tedy dovozovat, že materiální publicita působí i na nepovinně zapisované údaje. Opačný výklad by navíc vedl ke snížení spolehlivosti obchodního rejstříku jako informačního zdroje a umožnil by tím, aby podnikatel v rozporu se zásadou poctivého obchodního styku a zákazu zneužití práva o sobě uváděl nepravdivé informace. Z logického hlediska vyplývá, že podnikatel by mohl být na rozdíl od nesprávnosti povinných zápisů v tomto případě sankcionován za nesprávný, popř. neaktuální zápis, avšak v žádném případě za zápis chybějící. Z důvodu principu legitimního očekávání navíc nemůže být zavázán, byl-li by nesprávný zápis (protiprávně) proveden třetí osobou. Takovou akci by bylo navíc možno v jistých případech posoudit jako trestný čin, tj. absolutně neplatné právní jednání. To dle dosavadní judikatury není způsobilé podnikatele zavázat. Udávání nepravdivé informace (zaviněné záměrně konáním či nečinností) by se v tomto ohledu navíc dalo považovat za nepoctivé jednání (porušení zásady poctivého obchodního styku). Občanský zákoník umožňuje vyvozovat odpovědnost za škodu i z nedbalosti. Materiální publicita by se v tomto případě rovněž uplatnila, jestliže by podnikatel správný zápis provést opomněl či provedl chybný zápis, který však neopravil. Rovněž je nutné posoudit otázku rovnosti osob. Hrozí totiž, že jedna skupina podnikatelů (jež nepovinné údaje uvádí), bude mít více povinností, než druhá skupina podnikatelů (která nepovinné údaje neuvádí). Podnikatelé tedy budou odrazováni nepovinné údaje uvádět.

Domnívám se, že s ohledem na výše uvedený argument by takové riziko nehrozilo. Nepovinný údaj si musí třetí osoba zjistit jinak, než když je v obchodním rejstříku. Obchodní rejstřík je však u třetích osob způsobilý vyvolat důvěru, přičemž toto je s ohledem na informační funkci obchodního rejstříku požadovaný stav. Lze tedy konstatovat, že podnikatel o sobě může uvádět nepovinné údaje, aby k sobě přilákal více věřitelů, činí to však na vlastní riziko. Opačný výklad by ho navíc odpovědnosti nezbavoval, jelikož by byl odpovědný za škodu způsobenou nesprávnou informací dle § 2950 OZ.

1.10.3. Údaj oznamující skutečnost, která se nestala

Dále je otázkou, jestli materiální publicita bude působit v případě zápisů skutečností, které se nestaly. Zůstává přitom sporné, jestli je třetí osoba povinna kontrolovat soulad zápisu se skutečností dle dokumentů uložených ve sbírce listin. Materiální publicita rovněž nemá určovat faktickou bezvadnost právního jednání či jeho existenci, jestliže by zákon v takovém případě toto konkrétní jednání neumožňoval. Materiální publicita má totiž za úkol pouze fingovat soulad jednání s právním pořádkem, bez ohledu na skutečný stav.

Nutno však rozlišovat, jestli do návrhu na vklad byly předloženy potřebné listiny či nikoli. Jestliže listiny přiloženy byly, aniž by skutečnost nastala, logicky by se jednalo o trestný čin

padělání veřejné listiny, pokud by se vzal v úvahu náleží Ústavního soudu ze dne 11. 05. 2000, sp. zn. III. ÚS 158/99. o tom, že zápis do obchodního rejstříku lze považovat za úřední, tedy veřejnou listinu.¹⁰⁰ Jednání učiněné na základě tohoto zápisu by proto bylo absolutně neplatné. Bylo by však absurdní dávat třetí osobě za vinu jmenovanou protiprávní situaci, jestliže byla v dobré víře a skutečnost si (v souladu se zásadou opatrnosti) ověřovala ve sbírce listin. Domnívám se však, že takové právní jednání by mělo podnikatele zavazovat pouze za situace, jestliže se na protiprávním stavu podílel. Jinak bude zavázána samotná osoba, která nechala bez souhlasu ostatních členů (nebo dokonce i vědomí) do obchodního rejstříku údaj takto zapsat a doložit.

Dále může nastat případ, kdy osoba listiny k návrhu ani nepředloží. V tomto případě musí rejstříkový soud navrhovatele vyzvat, aby listiny předložil, jinak zápis neprovede.¹⁰¹ Jestliže však soud provede zápis i přes (úplné nebo částečné) neuposlechnutí výzvy nebo výzvu k doložení listin dokonce soud nevydá (popř. nedoručí), měl by za nesprávnost zápisu odpovídat i on. Navíc odpovídá i v případě, kdy předkládané listiny nesplňují náležitosti pro zápis. Z tohoto titulu by měl být primárně zavázán ten, kdo návrh podal. Zbytek lze vymáhat dle zákona č. 82/1998, o odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

---

¹⁰⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 11.05.2000 sp. zn. III. ÚS 158/99.

¹⁰¹ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, § 72 odst. 2.

2. Rozpor zápisu se skutečností

V této kapitole hodlám zjistit, jestli je pro posouzení následků jednání učiněného na základě zápisu do obchodního rejstříku rozhodný princip materiální publicity nebo právní úprava vztahující se k rozřešení skutečného stavu. Problematiku rozebírám na vybraných případech odvozených z povinně zapisovaných údajů do obchodního rejstříku. Některé z nich se však z povahy věci týkají pouze právnických osob zapisovaných do obchodního rejstříku, tj. obchodních korporací.

2.1. Člen statutárního orgánu

Jako první se budu zabývat situací, kdy jedná člen statutárního orgánu, kterému zaniklo zástupčí oprávnění. Odvolaný jednatel společnosti s ručením omezeným uzavře s budoucí zaměstnankyní pracovní smlouvu. Pak je však do funkce ustaven jiný jednatel, který nejenže zaměstnankyni pracovní smlouvu vypoví, ale také ji žaluje za bezdůvodné obohacení z důvodu, že pobírala mzdu na základě neplané pracovní smlouvy. Nedostatek dobré víry (bývalé) zaměstnankyně namítal tím, že se jednání valné hromady, kde byl jednatel odvolán, účastnila. Žalovaná (bývalá zaměstnankyně) se však bránila tím, že mzdu pobírala v souladu se zákonem, jelikož řádně plnila své pracovní povinnosti. Navíc tvrdila, že se o zániku funkce odvolaného jednatele dozvěděla až v okamžiku jeho výmazu z obchodního rejstříku. Tento případ se dostal až k Nejvyššímu soudu. Ten rozhodnutí odvolacího soudu svědčící ve prospěch žalobce zrušil a vrátil k projednání, jelikož dle Nejvyššího soudu bylo nutné, aby se odvolací soud v projednávané věci nejprve zabýval splněním podmínek pro princip materiální publicity, a až následně aby zkoumal další okolnosti.¹⁰² Domnívám se, že takovýto závěr není ničím překvapivý, jelikož i v minulosti Nejvyšší soud uváděl, že „*zavazuje obchodní společnost nebo družstvo právní úkon učiněný jejich jménem tím, kdo je v obchodním rejstříku zapsán jako statutární orgán (jeho člen), i když už statutárním orgánem (jeho členem) není, a to za předpokladu, že třetí osoba, vůči níž byl právní úkon učiněn, byla v dobré víře, že jedná se statutárním orgánem (jeho členem) oprávněným jednat jménem společnosti či družstva...*“¹⁰³ Uvedené dle něho platí i přes riziko zásahu do práv společníků podnikající právnické osoby. Stanovisko zdůvodnil zejména skutečností, že společníci měli právo podat návrh na výmaz jednatele dle § 11 odst. 3 ZVŘ.¹⁰⁴ Z uvedeného lze dovozovat, že pokud společníci sami návrh na zápis či výmaz člena statutárního orgánu nepodají, musí nést negativní následky. Co když však soud uzná, že společník nemá na

¹⁰² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2021, sp. zn. 21 Cdo 1892/2020.

¹⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 5360/2014.

¹⁰⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2624/2016.

výmazu člena statutárního orgánu z obchodního rejstříku naléhavý právní zájem? Kdo by následně za protiprávní stav odpovídal? Dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99 účinky negativní stránky materiální publicity obchodního rejstříku nezávisí na zavinění. Z platného práva ani judikatury výslovně nevyplývá, že podnikatel (a v důsledku toho i společníci) není zavázán, jestliže jsou z jeho strany (a tím i ze strany společníků) podniknuty všechny potřebné kroky pro uvedení zápisu do souladu se skutečným stavem. Navíc dle něho oprávnění zastupovat nemůže zpětně zpochybnit ani samotná třetí osoba, dozví-li se o nesprávnosti zápisu následně.¹⁰⁵

Lze si povšimnout, že Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 22. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 5360/2014, jehož obsah popisují výše, se nezabýval tím, jestli materiální publicita byla uplatnitelná pro případnou absolutní neplatnost pro zjevný rozpor s dobrými mravy (zaměstnankyně udržovala s odvolaným jednatelem intimní poměr). Odpověď nám může dát rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002, z něhož plyne, že jednání učiněné odvolaným členem statutárního orgánu má za následek relativní neplatnosti jednání s třetí osobou. Rozpor s dobrými mravy je totiž na straně podnikatele, nikoli na straně třetí osoby. Proto zde nelze o absolutní neplatnosti uvažovat. V uvedeném případě se jednalo o kupní smlouvu, kterou nebyl odvolaný jednatel oprávněn uzavřít.¹⁰⁶ Z uvedeného lze tedy dovozovat, že podnikatel je jednáním učiněným odvolaným jednatelem zavázán.

Výjimkou z aplikace materiální publicity je zastoupení podnikatele před soudem, kdy se zástupčím oprávněním nedisponuje zapsaný člen statutárního orgánu, ale ten skutečný.¹⁰⁷¹⁰⁸ Za výjimku lze dále považovat situaci, kdy zákon takovou funkci nepřipouští, jelikož ji zrušil, jak je tomu v případě již neexistující funkce statutárního ředitele.¹⁰⁹

Problematictější však je, když podnikatel učiní takové právní jednání, které se jeví pro podnikatele poškozující. Jako příklad bychom mohli uvést uzavření kupní smlouvy pro podnikatele za nevýhodných podmínek. Takové jednání by odporovalo dobrým mravům. Dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002 by se však jednalo pouze o relativně neplatné právní jednání, v případě, kdy by se zjistilo, že třetí osoba v rozporu s dobrými mravy nejednala. Podnikatel by byl proto z daného právního jednání zavázán.¹¹⁰ Uvažujme však o situaci, kdy člen statutárního orgánu se zaniklým zástupčím oprávněním trvale

---

¹⁰⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2050/2011.

¹⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002.

¹⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007.

¹⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2018, sp. zn. 21 Cdo 2646/2016.

¹⁰⁹ FLORIÁN, Ondřej, DITTRICHOVÁ, Eliška. *Monistické uspořádání – všichni statutární ředitelé byli vymazáni z obchodního rejstříku*. HAVEL & PARTNERS s.r.o. Dostupný z: <https://www.havelpartners.cz/statutarni-reditele-vymazani-z-obchodniho-rejstriku/>. [cit. 9. 6. 2023].

¹¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002.

uzavírá nevýhodné smlouvy a činí zbytná právní jednání, jejichž účelem je přivést podnikatele k úpadku s cílem poškodit vybrané společnosti. Domnívám se, že takové jednání by zjevně odporovalo veřejnému pořádku i dobrým mravům dle § 588 OZ. Je tedy otázkou, jestli by takové jednání podnikatele zavazovalo. Mašurová zastává názor, že se dobrá víra třetích osob neuplatní za situace rozporu jednání s kogentními normami zákona.¹¹¹ Rovněž z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99 vyplývá, že absolutně neplatné právní jednání podnikatele nezavazuje.

Z uvedeného plyne, že v případě absolutní neplatnosti právního jednání učiněného na základě nesprávného zápisu je značně sporné, jestli bude materiální publicita aplikována. S ohledem na názory odborné veřejnosti se přikláním k tomu, že nikoli.

Dále můžeme uvést situaci, že v obchodním rejstříku je jako člen statutárního orgánu zapsána jiná osoba, než které funkce doopravdy vznikla.

To zahrnuje jednak případ osoby, jež se vydává za někoho jiného, jednak případ zápisu odlišné osoby od té, která byla dle příslušných dokumentů do funkce ustavena.

V prvním uvedeném případě společníci zvolí osobu, jejíž opravdovou identitu neznali. Ta je pak zaváže způsobem, kterým nechtěli, a který není pro fungování společnosti žádoucí (tj. porušuje péči řádného hospodáře). Judikatura soudí, že je společnost zavázána, jelikož si společníci měli být sami schopni ověřit identitu osoby, kterou zvolili.¹¹² Povinnost jejich péče tedy nastupuje před posouzením nedbalosti třetí osoby. Mám za to, že podobný výklad je správný, a to s ohledem na skutečnost, že stejně je mohla zavázat osoba, jejíž identitu by znali.

Z tohoto titulu však nelze uvažovat ani o zdánlivosti právního jednání na základě § 245 OZ. Lze však uvažovat o tom, jestli konkrétní jednání bylo vůbec právním jednáním podnikatele. Statutární orgán je v kapitálových společnostech voleným orgánem na základě § 46 dost. 1 ZOK. Vůli obchodní korporace je tedy to, aby jí zastupovala určitá osoba. Lze proto uvažovat nad tím, jestli je zastoupení odvolaného člena statutárního orgánu projevem vůle této osoby. Otázkou proto zůstává, jestli dobrá víra třetí osoby se může uplatnit ohledně jednání, o němž se má za to, že neexistuje. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, sp. zn. 7 Afs 163/2004-87 plyne, že na uplatnění materiální publicity nemá skutečnost, že je právní jednání zdánlivé, žádný vliv.¹¹³ Podnikatele proto bude jednání odvolaného člena statutárního orgánu zavazovat.

Druhý případ zahrnuje klasickou záměnu osob ve funkci člena statutárního orgánu. Z § 46 ZVŘ vyplývá, že jí je člen statutárního orgánu podnikající právnické osoby. Ze skutečnosti, že je

---

¹¹¹ MAŠUROVÁ, PATAKYOVÁ (2019) *Obchodný register, Právno-teoretické a aplikačné problémy*, s. 206-210.

¹¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2009 sp. zn. 29 Cdo 4553/2008.

¹¹³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, č. j. 7 Afs 163/2004-87.

povinnost doložit souhlas nově ustaveného člena statutárního orgánu se zápisem, vyplývá, že navrhovatelem je již neaktuální člen statutárního orgánu.¹¹⁴ Lze proto uvažovat o omylu navrhovatele, omylu zapisujícího úředníka nebo úmyslu navrhovatele jinou osobu zapsat. Co se týče prvních dvou případů, nelze vad právního jednání učiněného na základě nesprávného zápisu dovolávat.¹¹⁵ Naopak je možné o následcích vad jednání uvažovat v případě úmyslného podání nesprávného návrhu na vklad. Z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že ochrany nepožívá jednání spočívající v trestné činnosti.¹¹⁶ Lze dovozovat, že podání nesprávného návrhu musí být zahrnuto do přípravy trestného činu pro to, aby jednání podnikatele nezavazovalo. Z výše uvedeného lze dovozovat, že současná judikatura Nejvyššího soudu směřuje k tomu, aby podnikatele jednání falešného člena statutárního orgánu zavazovalo. Důsledkem může být zásah do majetkových práv společníků, nehledě na to, jestli mohli protiprávnímu stavu zabránit. Ne vždy soud povolí zápis na základě návrhu společníků dle § 11 odst. 3 ZVŘ. Z judikatury Nejvyššího soudu navíc vyplývá, že rejstříkový soud nenese za nesprávnost zápisu odpovědnost.

Na základě výše uvedeného dovozují, že podnikatele jednání falešného člena statutárního orgánu zavazuje. Spornou může být situace, kdy je takové jednání posouzeno jako absolutně neplatné.

Domnívám se však, že **ochrana společníků je v důsledku ochrany třetích osob značně snižena**. Společníci se mohou po falešném zástupci domáhat náhrady škody. Nejvyšší soud toto právo chápe jako dostatečnou ochranu jejich majetkových práv. S tím však nelze zcela souhlasit, jelikož v průběhu dlouholetého řízení se může pohledávka za falešným členem statutárního orgánu stát nedobytnou, a to i ze záměru tohoto falešného zástupce. Pro společníky může být takovýto stav likvidační. Nepravému členovi statutárního orgánu může být tímto umožněno těžit ze svého protiprávního jednání v rozporu s § 6 OZ.

2.2. Prokurista

Prokura je většinou udělována podnikatelem, jako fyzickou osobou, nebo statutárním orgánem, jedná-li se o osobu právnickou. Výjimkou je společnost s ručením omezeným, kde prokuristu volí valná hromada.

Nejprve pohovoříme o prokuře ve společnosti s ručením omezeným. Zde mohou nastat podobné situace, jako v případě chybného zápisu člena statutárního orgánu. Domnívám se však, že řešení na prokuru nelze přímo analogicky použít. Prokurista totiž není osobou, jež má postavení

---

¹¹⁴ DĚDIČ, Jan. § 46 [Osoby oprávněné k návrhu na prvozápis obchodních korporací], s. 83.

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002.

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.09.2011, sp. zn. 30 Cdo 729/2010.

obdobné statutárnímu orgánu. Prokurista totiž jedná pouze navenek, nikoli v rámci podnikatele, a to navíc jen v rámci činností souvisejících s provozem obchodního závodu.¹¹⁷ Za zápis do obchodního rejstříku je navíc odpovědný člen statutárního orgánu, tedy zcela někdo jiný, než má jako prokurista být zapsán v obchodním rejstříku. Stále však z ničeho přímo nevyplývá, až na výjimky jednání mající povahu trestného činu, proč by podnikatel neměl být z jednání falešného prokuristy zavázán. Tento fakt nevyvrací ani prvorepubliková judikatura.¹¹⁸ Vázanost podnikatele jednáním falešného prokuristy navíc vyplývá i z německého právního prostředí.¹¹⁹ V případě společnosti s ručením omezeným bude proto podnikatel jednáním takového falešného zástupce vázán.

V ostatních případech je skutečnost zaviněna výhradě podnikatelem (v případě fyzické osoby) nebo jeho statutárním orgánem. V prvním uvedeném případě nelze shledat větších problémů, jelikož jediným, kdo může nést následky, je osoba, která jej do funkce ustavila. Ani v druhém případě nelze najít argument, proč by jednání prokuristy nemělo podnikatele zavazovat.

V tomto případě souhlasím s Hurychovou, že **jednáním falešného prokuristy bude podnikatel vázán.**¹²⁰

2.3. Vedoucí odštěpného závodu

Postavení vedoucího odštěpného závodu je na rozdíl od dvou předchozích jmenovaných zástupců podnikatele specifické. S prokurou má vedoucí odštěpného závodu společné to, že ani on nedisponuje postavením člena statutárního orgánu.¹²¹ Na rozdíl od něho má jeho zápis konstitutivní účinky.¹²² Eichlerová však přišla se stanoviskem, že zápis vedoucího odštěpného závodu má dílem konstitutivní povahu, dílem deklaratorní povahu.¹²³ Podnikatel totiž může zmocnit nezapsaného zástupce k zastupování ve věcech odštěpného závodu nad rámec § 503 odst. 2 in fine OZ.¹²⁴ Z tohoto ustanovení navíc přímo neplyne skutečnost, že se jedná o konstitutivní zápis. Tu nelze dovodit ani teleologickým výkladem.¹²⁵ Není proto navíc jisté, jestli zákonodárce zamýšlel zápis vedoucího odštěpného závodu stanovit jako zápis konstitutivní nebo se pouze

¹¹⁷ ŠUK, Petr. § 69 [Společné ustanovení]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 235, marg. č. 12.

¹¹⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 1923, sp. zn. Rv I 618/23.

¹¹⁹ ANN, Christoph, HAUCK, Ronny, OBERGFELL, Eva I., *Wirtschaftsprivatrecht kompakt*, seite 159.

¹²⁰ HURYCHOVÁ, Klára, *Prokura v novém občanském zákoníku*, s. 35-42.

¹²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 5 Tdo 1400/2020. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. [cit. 2023-3-24].

¹²² Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, § 51.

¹²³ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 387.

¹²⁴ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 194.

¹²⁵ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 193.

jednalo o jeho opomenutí.¹²⁶ Tento názor je mezi odbornou veřejností zcela jedinečný a není zatím reflektován ani v judikatuře.

V této souvislosti proto není žádná skutečnost, jež by zápisu předcházela a měla ke třetím osobám účinky. Domnívám se, že **jednání chybně zapsaného vedoucího odštěpného závodu bude proto podnikatele vždy zavazovat.**

2.4. Způsob zastoupení

Rozpor zápisu se skutečností může vzniknout na základě tří situací, a to:

- a) neaktuálností zápisu,
- b) úplnou nesprávností zápisu,
- c) neúplností zápisu.

První z případů je nejčastější a vede k relativní neplatnosti. Jako příklad lze uvést situaci, kdy je pro třetí osobu problematické odhalit, kdo může za podnikatele jednat a kdo nikoli. To bývá v případech, kdy jeden člen představenstva jedná na základě pověření celého představenstva, kdy během jednání se třetí osobou již toto pověření zaniklo. Takové jednání bude podnikatele zavazovat.¹²⁷¹²⁸

Existují však názory, že konkrétní jednání je postiženo vadou zdánlivostí z titulu toho, že osoba neprojevila svoji vůli, a proto třetí osoba nebude materiální publicitou chráněna.¹²⁹ Stanovisko podporuje i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 760/2019 Sb. Dle něj „opačný závěr by v rozporu s principem právní jistoty znamenal narušení principu *pacta sunt servanda* jak ve vztahu k obchodní společnosti, která projevila svou vůli být stranou určitého závazkového vztahu, tak ve vztahu k osobě, které byl tento právní úkon adresován.“¹³⁰

Domnívám se, že takovýto závěr je nesprávný, jelikož se v daném případě nejedná o neprojevenou vůli podnikatele, avšak projev vůle zde nebyl učiněn zákonem požadovaným způsobem. Navíc by to bylo v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu.¹³¹ Lze tedy dovodit, že **třetí osoba materiální publicitou v daném případě chráněna bude. Výjimkou je absence dobré víry třetí osoby, kdy podnikatele neváže ani jednání, které dodatečně schválil.**¹³²

---

¹²⁶ EICHLEROVÁ (2022) *Zastoupení podnikatele*, s. 192.

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7.5.2003, sp. zn. 29 Odo 430/2002.

¹²⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.4.2006, sp. zn. 29 Odo 974/2005.

¹²⁹ ŠILHÁN, Josef. Nezmocněné jednání komanditisty a ust. § 101 odst. 2 ObchZ [*Obchodněprávní revue* 2/2010, s. 42]. ISSN 1803-6554.

¹³⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 760/2019.

¹³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.4.2006, sp. zn. 29 Odo 974/2005.

¹³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.5.2005, sp. zn. 32 Odo 1224/2004.

Obdobný závěr by se mohl uplatnit i v případě zcela nesprávného zápisu.¹³³ Složitější situace však nastane, je-li zápis neúplný. Nejčastěji se zřejmě bude jednat o případy, kdy je do obchodního rejstříku zapsán způsob zastoupení dle klausule ve společenské smlouvě, v jiné její části se však nachází, jak by se měla vykládat, který se však liší od výkladu jazykového. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 265/2007 potvrdil, že se třetí osoba může v tomto směru orientovat výhradně dle zápisu.¹³⁴ To potvrzuje základní tezi, že třetí osoba si není povinna skutečný stav sama ověřovat.¹³⁵ Lze navíc předpokládat, že zástupci společnosti věděli, že jednají protiprávně. Jestliže by měli úspěch ve věci na základě zneužití informačního nedostatku třetí straně, odporovalo by to § 6 OZ.

Na základě výše uvedeného se domnívám, že podnikatel bude jednáním učiněným způsobem v rozporu se skutečností zavázán.

2.5. Převod podílu

K nesprávnému zápisu vlastníka podílu může dojít dvojitým způsobem, a to, že původní vlastník není z obchodního rejstříku vymazán či je od počátku jako vlastník podílu zapsán někdo jiný.

Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 3962/14 uvádí, že za situace převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným nevlastníkem k nabytí obchodního podílu nedojde.¹³⁶ Otázkou je, jestli lze nabytí podílu z důvodu principu materiální publicity považovat za nabytí od neoprávněného dle § 1111 OZ. Domnívám se, že ano, jelikož se jedná o nabytí v dobré víře, v tomto případě ve správnost zápisu v obchodním rejstříku. Podíl v obchodní korporaci má však povahu nehmotné věci.¹³⁷ Společnost však nemůže účinky materiální publicity nijak vyloučit. „Skutečný vlastník“ se proto musí bránit určovací žalobou.¹³⁸

Domnívám se, že nesprávnost zápisu převodu podílu bude zavazovat především statutární orgán, a to za škodu způsobenou absencí nového zápisu či nesprávným zápisem (chybným zápisem podílu). Ostatní společníci však nebudou zavázáni, zvláště za situace, kdy se pokusili podniknout případné kroky. Nejvyšší soud v této věci aplikoval zásadu, že nikdo nemůže převést více než má sám.¹³⁹ Neplatný převod by tudíž nezavazoval podnikatele ani převodce.

¹³³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99.

¹³⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 265/2007.

¹³⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 11.05.2000, sp. zn. III. ÚS 158/99.

¹³⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 3962/14.

¹³⁷ ČERNÁ, S. In: ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s 147.

¹³⁸ ZVÁRA (2017) *Nabytí podílu od neoprávněného ve společnosti s ručením omezeným na základě smlouvy o převodu podílu*, s. 193-198.

¹³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2287/2008.

Otázkou však je, jestli se v konkrétním případě nejedná o nabytí vlastnického práva od neoprávněného na základě § 1111 OZ. Jmenované ustanovení občanského zákoníku pojednává o přechodu vlastnictví nad movitou věcí. Na základě § 498 odst. 2 OZ lze dovozovat, že se nabytí od neoprávněného na základě dobré víry uplatní i pro nabytí podílu v obchodní korporaci. Lze proto souhlasit se Zvárou, že nabytí podílu na základě materiální publicity je nabytím vlastnictví dle § 1111 OZ.¹⁴⁰

Je však otázkou, jestli je povinen skutečný vlastník odevzdat svůj podíl ve prospěch třetí osoby, která jej nabyla v dobré víře, nebo je z tohoto jednání zavázán podnikatel. Riziko prvního uvedeného je zásah do vlastnického práva skutečného vlastníka v rozporu s § 11 odst. 4 Listiny práv a svobod. Aby se tomu zabránilo, nabízí se skutečnému vlastníkovi, aby po neoprávněném převodci požadoval majetkové vyrovnání. Otázkou však je, jestli by to bylo po něm možné spravedlivě požadovat s ohledem na skutečnost, že ve skutečnosti není jisté, že by se svých práv domohl.

Je však sporné, jestli může být z neoprávněného převodu podílu zavázán podnikatel. Lze v této situaci uvažovat o tom, že by společnost byla nucena pro takového společníka vytvořit nový podíl, přičemž podíly ostatních společníků by se o tuto část ponížily. To by však mělo pro ně přínos pouze v situaci hospodářského nezdaru podnikatele, jelikož základní kapitál společnosti by se přibráním nového společníka zvýšil. Podnikatel by však musel nakonec po neoprávněném převodci prostředky vymáhat.

Výjimkou z nabytí vlastnického práva od neoprávněného dle § 1111 OZ je situace, kdy vlastník pozbyl movitou věc jednáním povahy úmyslného trestného činu. Skutečný vlastník pozbyl vlastnické právo na základě převodu na třetí osobu. Neoprávněný převodce s určitostí zneužil nevědomosti třetí osoby o tom, že není vlastníkem, jelikož si musel být této skutečnosti vědom. Z tohoto důvodu by se třetí osoba vlastníkem podílu nestala, přičemž vlastnické právo by zůstalo skutečnému vlastníku, nehledě na možnost nedodržení zásady *vigilantibus iura* z jeho strany.

Domnívám se proto, že z neoprávněného převodu není zavázán ani podnikatel, ani skutečný vlastník. Třetí osoba se naopak může po neoprávněném převodci domáhat náhrady bezdůvodného obohacení a případné škody.

---

¹⁴⁰ ZVÁRA (2017) *Nabytí podílu od neoprávněného ve společnosti s ručením omezeným na základě smlouvy o převodu podílu*, s. 193-198.

2.6. Omezení převoditelnosti podílu

Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2927/2019 judikoval, že ani vědomost třetí osoby o takovém omezení nemá žádný vliv. Z toho lze dovozovat, že pro omezení převoditelnosti podílu je rozhodný zapsaný stav, nehledě na nedostatek dobré víry třetí osoby.¹⁴¹ Uvedené rozhodnutí se však týká převoditelnosti akcií na jméno, kdy zápis omezení jejich převoditelnosti do obchodního rejstříku má konstitutivní charakter.¹⁴² Jak je to však s převoditelností ostatních podílů?

Janošek se domnívá, že se dobrá víra třetí osoby neuplatní ve smyslu účinků skutečného stavu, a to na základě § 209 odst. 1 ZOK.¹⁴³ Problémem je, že dle jmenovaného ustanovení nabyvatel přistoupí ke společenské smlouvě, tj. podpisem smlouvy či domluvenou pozdější účinností. Z jazykového výkladu vyplývá, že se předmětné ustanovení dotýká pouze osob, které vlastnické právo nabyly. Na třetí osobu v dobré víře ve správnost zápisu se proto nemůže uplatit, jinak by účinky společenské smlouvy působily zpětně. To však není z hlediska principu legitimního očekávání a právní jistoty přípustné. Lze proto souhlasit se závěrem Ústavního soudu, dle něhož je sice nedodržení omezení převoditelnosti porušení povinnosti loajality, nabytí práva třetí osoby v dobré víře to však nezpochybnuje.¹⁴⁴ Z uvedeného vyplývá, že na třetí osobu bude podíl převeden.

Domnívám se proto, že **podnikatele převod takové smlouvy zavazuje v tom smyslu, že musí práva společníka uznat, nehledě na to, že kterýkoli z jiných společníků mohl protiprávnímu stavu zabránit podáním návrhu na vklad dle § 11 odst. 3 ZVŘ.**

2.7. Zastavení podílu

Zde bych se chtěla zabývat tím, jestli je podnikatel zavázán z chybějícího zápisu o zastavení podílu v obchodním rejstříku. Z § 1322 OZ vyplývá, že zápis zástavy k podílu do obchodního rejstříku je zápisem konstitutivním. Dle názoru Dědiče a Šuka se jedná o kogentní pravidlo, přičemž strany si nemohou ujednat něco jiného (třeba počátek účinků se zápisem do rejstříku zástav). Zástavní věřitel se proto logicky nemůže svého práva k podílu domáhat, jelikož ještě nevzniklo. Aktivně legitimovaným k podání návrhu je tak nejen zástavní dlužník, ale i zástavní věřitel.¹⁴⁵ Vrchní soud uvedený názor potvrzuje, v opačném případě by totiž „došlo

---

¹⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2927/2019.

¹⁴² Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). § 270 odst. 2.

¹⁴³ JANOŠEK, Vladimír. Smluvní předkupní právo k obchodnímu podílu. Nihil novi sub sole?. *Obchodněprávní revue*, 2015, č. 1, s. 1-9.

¹⁴⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. I. ÚS 3168/11.

¹⁴⁵ DĚDIČ, Jan, ŠUK, Petr. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 167-172.

k narušení jednoty významu zápisů ve veřejném rejstříku a zpochybnění materiální publicity obchodního rejstříku. ¹⁴⁶ Zástavní věřitel se proto nemůže případného zneplatnění převodu podílu nebo neplatnosti zástavního práva domáhat, jelikož s ohledem na výše uvedené by to odporovalo zásadě *vigilantibus iura*.

Domnívám se proto, že **existence nezapsaného zástavního práva se nemůže dovolávat ani podnikatel ani zástavní věřitel, a proto je stav v obchodním rejstříku zavazuje.**

2.8. Zápis částky splaceného vkladu

Nesprávný zápis ohledně splaceného vkladu může být zapříčiněn jednak neaktuálností zápisu (kdy je vklad již splacen), jednak nižší částkou vkladu, než zápis uvádí.

V druhém uvedeném případě se jedná o absolutně neplatné právní jednání, jelikož by se jednalo o podvodné jednání vůči třetí osobě. Z tohoto jednání by nebyl povinen podnikatel jako celek, pouze údajný převodce, a to zejména v případě, jestliže by nepodával návrh jednatel, ale on sám dle § 11 odst. 3 ZVŘ. Jestliže by chybu učinil jednatel, domnívám se, že společník by byl zavázán, přičemž jednatel by pak byl odpovědný za škodu porušením péče řádného hospodáře.

Není-li splacen vklad, materiální publicita se zde uplatní, v opačném případě by byl krácen věřitel (je-li uvalena exekuce na podíl). Jedná-li se však o exekuci podílu vyplývající z jiné skutečnosti nežli dlužné pohledávky, materiální publicita se vůči třetí osobě (oprávněnému) neuplatní.

Závazek z nesplacené výše vkladu nese převodce. Materiální publicita se tedy uplatní v rámci převodu podílu. V opačném případě by mohlo dojít k neúměrnému zkrácení, či pouze bezdůvodnému obohacení převodce. Došlo by tím také k nerovnosti mezi členy obchodní korporace, jelikož nabyvatel by v důsledku zaplatil za stejnou věc více než ostatní její členové.

Domnívám se, že **podnikatel jako celek zavázán bude, a to nejméně z té části, kdy se nepokusil následkům protiprávního stavu zabránit.**

2.9. Převod obchodního závodu

Nesprávnost údaje o majiteli obchodního závodu může být dána:

- a) neaktuálností zápisu o majiteli obchodního závodu,
- b) nesprávným zápisem rejstříkového soudu,

---

¹⁴⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 14 Cmo 354/2014.

- c) tím, že osoba nechá do obchodního rejstříku úmyslně zapsat nepravdivý údaj o svém vlastnictví obchodního závodu.

Dle Čížka účinky převodu závodu nastávají okamžikem zveřejnění údaje, že nabyvatel závodu uložil doklad o koupi závodu do sbírky listin.¹⁴⁷ Jelikož ustanovení počítá s tím, že je nabyvatel zapsán v obchodním rejstříku, lze se domnívat, že uvedeným občanský zákoník vylučuje materiální publicitu ve vztahu k údajům zveřejněným v zápise. V opačném případě by § 2180 odst. 1 OZ ztratil smysl.

Ohledně kogentnosti takového ustanovení byla rozpoutána akademická diskuze. Souhlasím s Eichlerovou, že § 2180 OZ je dispozitivní povahy, jelikož k opačnému závěru není důvod. Nabízí proto řešení, aby si strany ve smlouvě ujednaly účinky smlouvy k okamžiku zveřejnění zápisu do obchodního rejstříku. Jestliže tak neučiní, mají právo toto datum určit v žádosti o uložení listin.¹⁴⁸

Samotný § 2180 odst. 1 OZ však hovoří pouze o přechodu práva k obchodnímu závodu, nikoli o účincích vůči třetím osobám. Zveřejnění o uložení dokladu ve sbírce listin lze považovat za konstitutivní akt, kdežto samotné zveřejnění je deklaratorní. Nelze proto hovořit o tom, že by jmenované ustanovení materiální publicitu vylučovalo.

Domnívám se, že **dobrá víra ve správnost zápisu se uplatní i zde a podnikatel je zavázán.**

2.10. Zastavení obchodního závodu

Nesprávný údaj o zástavě podílu bude pravděpodobně způsoben absencí údaje o zápisu zástavy či zápisem, dle něhož je závod zastaven v jiném rozsahu, než tomu tak doopravdy je.

První z uvedených důvodů zapříčiní absolutní neplatnost z důvodu podvodu na zástavním věřiteli i třetí osobě. Takové jednání by však podnikatele nezavazovalo, jelikož by vedlo k poškození společníků jednatele. Zavázána je tedy osoba, jež převod neoprávněně zprostředkovala. To však pouze za předpokladu, že prodej závodu nebyl společníky odsouhlasen. Jestliže však společníci prodej odsouhlasili, zavazovalo by to i ty, kteří s prodejem (a tím i podvodným jednáním) souhlasili.

Nesprávnost zápisu tkví buď v absenci zápisu zastavení obchodního závodu či zápisu o zástavě závodu v jiném rozsahu, než je doopravdy.

---

¹⁴⁷ ČÍŽEK, Vladimír. *Převod obchodního závodu: nabytí vlastnického práva*. Právní rozhledy, 2016, č. 8, s. 290-293.

¹⁴⁸ EICHLEROVÁ, Kateřina. *Nabytí vlastnického práva k obchodnímu závodu*. *Bulletin advokacie*, 2016, č. 1-2, s. 39-44.

Nesprávnost zápisu zastavení obchodního závodu materiální publicitě nepodléhá, jinak by byl krácen zástavní věřitel. Třetí osobě se vyplatí bezdůvodné obohacení a případná škoda (*damnum emergens i lucrum cessans*).

Absence zápisu zastavení obchodního závodu má za následek případnou neplatnost uzavřené smlouvy. Jedná se totiž o nemožnost plnění takovéto smlouvy, jelikož má již přednostní právo někdo jiný (zástavní věřitel). Mohlo by se zde také hovořit o odvážné koupi. Liší se však tím, že převodce bude muset „nabyvateli“ vrátit bezdůvodné obohacení. Lze však usuzovat, že na zástavního věřitele by se uplatnil § 11 odst. 3 ZVŘ. Vhodnější je, aby zástavní věřitel nechal do zástavní smlouvy napsat jako podmínku zápis do obchodního rejstříku, přičemž jestliže tak zástavce včas neučiní, bude pohledávka s určitým datem zesplatněna. Zástava obchodního závodu se zapisuje do rejstříku zástav. Bez toho je převod neplatný. Je však na pozornosti třetí osoby, aby si vlastnictví závodu v rejstříku zástav zkontrolovala. Domnívám se, že materiální publicita se v daném případě neuplatní, jelikož by byla ve střetu se zásadou *vigilantibus iura*.

Domnívám se, že **podnikatel jako celek zavázán bude, a to nejméně z té části, kdy se nepokusil následkům protiprávního stavu zabránit.**

2.11. Obchodní firma

Nesprávnost zápisu obchodní firmy může být zapříčiněna omylem, tj. podáním chybného návrhu na zápis. V tomto případě budou společníci zavázáni, jestliže nepodali návrh na zápis dle § 11 odst. 3 ZVŘ. Domnívám se, že pokud tak učinili, a rejstříkový soud zamítl rozhodnutí, může se třetí osoba domáhat náhrady škody po rejstříkovém soudu. Podnikatel však není v souladu s objektivní odpovědností s možností liberace zavázán.

Nesprávnost zápisu obchodní firmy materiální publicitě podléhá. Rozumný člověk by totiž nesprávnost zápisu nemohl předpokládat.

Nesprávnost zápisu obchodní firmy má s jistotou za následek účinky materiální publicity.¹⁴⁹ Rozumného člověka by totiž nenapadlo si podobnou skutečnost ověřovat ve sbírce listin. Nesprávný zápis do rejstříku by měl rovněž za následek neplatnost obchodní společnosti. Dle § 131 OZ by to však nemělo mít vliv na závazky vůči třetím osobám. Domnívám se, že **podnikatel je v tomto případě z jednání zavázán.**

---

¹⁴⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 1997, sp. zn. IV. ÚS 285/96.

2.12. Likvidace

Nesprávnost stavu zápisu v obchodním rejstříku může být zapříčiněna omylem, tj. podáním chybného návrhu na zápis nebo neexistencí údaje o likvidaci.

Pokud se jedná o podnikatele, u něhož je údaj o likvidaci v rozporu se skutečností zapsán, pak je od třetí osoby legitimní očekávat, že se bude takovým zápisem řídit, a bude dle něho i jednat.¹⁵⁰

Zavazovalo by však podnikatele jednání učiněné v průběhu jeho likvidace v případě, že v obchodním rejstříku není údaj o likvidaci tohoto podnikatele uveden a dané právní jednání s likvidací nesouvisí? Domnívám se, že ano, jelikož není nic, co by tuto skutečnost vylučovalo.

Na základě výše uvedeného se proto domnívám, že **nesoulad údaje o likvidaci podnikající právnické osoby se skutečností podnikatele zavazuje.**

2.13. Insolvence

Na zápis v obchodním rejstříku nelze bezvýhradně spoléhat. Rozhodnutí soudu provedené v rámci insolvence totiž nabývají účinnosti zveřejněním v insolvenčním rejstříku.¹⁵¹

Nesprávnost zápisu insolvence má tytéž následky, jako nesprávný zápis likvidace. Za případné škody je odpovědný statutární orgán (popř. další osoby, které se na příčině insolvence a příčině nesprávnosti zápisu podílely). Mnozí autoři však mají za to, že třetí osoby se fakticky nebudou moci domáhat případného plnění, jelikož přednostní právo budou mít věřitelé s přihlášenými insolvenčními pohledávkami.

Jelikož by si třetí osoby mohly logicky podat přihlášku až po nich, uspokojení by bylo takřka mizivé. Je tedy otázkou, jestli má třetí osoba vůči zapsanému podnikateli nárok, jako kdyby podnikatel v insolvenci nebyl, či má postavení nepřednostního věřitele.

V praxi se uplatňuje druhý z uvedených případů. Je to z důvodu, aby nedocházelo ke krácení věřitelů. Mám za to, že podnikatel by mohl být vázán způsobem, který by insolvenční věřitele nekrátil. Uspokojení třetí osoby by v tomto případě mohlo jít z majetku samotného zapsaného podnikatele. Nikoli však z prostředků společníků dle zápisu v obchodním rejstříku, ale z prostředků těch, co přivedli podnikatele do insolvence a neučinili o tomto zápis, ačkoliv

---

¹⁵⁰ POKORNÁ, Jarmila [§ 187, Notifikace likvidace]. In: DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BĀNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., DVOŘÁK, T., FIALA, J., FRINTA, O., HOLČAPEK, T., HURDÍK, J., KINDL, T., MACKOVÁ, A., PAULY, J., PAVLÍK, P., PELIKÁN, R. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 10. 5. 2023]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz.

¹⁵¹ POKORNÁ, Jarmila [§ 3018]. In: BAJURA, J., ČÁP, Z., ČERNÁ, S., DOLANSKÁ BĀNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., DVOŘÁK, T., ELIÁŠ, J., ELISCHER, D., FIALA, J., FIALA, V., FRINTA, O., HAAS, K., HAJN, P., HOLČAPEK, T. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 10. 5. 2023]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz.

k tomu byli povinni. Přichází tedy v úvahu i odpovědnost insolvenčního správce, popř. podání žaloby na nesprávný úřední postup soudu z důvodu jeho nečinnosti spočívající v neprovedení zápisu do obchodního rejstříku, ačkoli k tomu byl povinen ex lege, a to bez návrhu.

Odpovědnost společníků by neplatila v případě, kdy se o insolvenční situaci nijak nepříčinili. Případně by odpovědnost mohla jít jen za těmi, co se na ní aktivně podíleli (např. odsouhlasili nepřiměřené projekty, pobírali nepřiměřené dividendy, ačkoli si museli být vědomi, že je výplata nad finanční možnosti společnosti atd.). Přímým ručením (které by se výjimečně uplatnilo i u kapitálových společnostech) by tedy nebyli postiženi společníci, kteří se na stavu nijak nepodíleli, či byli dokonce proti. To by se uplatnilo i s ohledem na společníka, který ze společnosti vystoupil. V případě německého rozhodnutí judikující rozinkovou teorií se jednalo o veřejnou obchodní společnost, kdy jsou jednateli všichni společníci, a všichni společníci tedy mohou podat návrh na vklad.¹⁵²

Představme si, že by se podobné pojetí uplatnilo v případě komanditistů a společníků kapitálových obchodních společností a družstev. V případě akciové společnosti a družstva nejsou zakladatelé uváděni přímo v zápise, jsou však ve sbírce listin. Převodní smlouvy se rejstříkovému soudu nezasílají.

Dle rozinkové teorie by musel být zavázán společník, který již dávno vystoupil či že podíl převedl na někoho jiného, přičemž současná úprava opačný pohled znemožňuje. Je třeba připomenout, že se materiální publicita vztahuje i na sbírku listin, a to ve prospěch třetích osob. Nezakládání převodních smluv do sbírky listin by dle výkladu rozinkové teorie způsobilo, že zakladatelé by nemohli z družstva ani z akciové společnosti fakticky vystoupit, přičemž ukončení členství v těchto osobách by mělo za následek, že by se jim nepřičítala aktiva, ale pouze pasiva. Ukončení členství by tudíž mělo pro ně pouze sankční charakter v tom smyslu, že přijdou o výhody, ale vždy ručí. Tím jsou nuceni ve společnosti setrvat. To odporuje v zásadě, že nikdo nesmí být nucen setrvávat ve společenství. Zákon nemůže také přikázat doživotní členství v korporaci či jiné právnické osobě, a to ani implicitně.

Opačný výklad by totiž odporoval autonomii vůle. Co se týče společníků, kteří vystoupili ze společnosti jako komanditisté nebo společníci společnosti s ručením omezeným, závazky z insolvence se jich dotýkat rovněž nebudou, jelikož nemohli sami o sobě podat návrh na vklad.

V praxi jim často rejstříkový soud v návrhu na zápis nevyhoví, a to z důvodu posouzení chybějícího naléhavého právního zájmu nebo že nejsou oprávněnými osobami.¹⁵³¹⁵⁴ Podat návrh

---

¹⁵² Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, § 1 odst. 2 ve spojení s § 44 odst. 1.

¹⁵³ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 7 Cmo 238/2017.

¹⁵⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 52/2022.

na zápis do obchodního rejstříku mohou pouze jednatelé a vyškrtnutý společník se svým výmazem pouze souhlasí (tj. předkládá se jeho výslovný souhlas). Autoři sice uvádějí právo společníka na podání návrhu na jeho výmaz do obchodního rejstříku dle § 11 odst. 3 ZVŘ., v praxi to však často nefunguje, protože soudní úředníci požadují prokázání zástupčího oprávnění, což tento společník nemá.

Domnívám se, že **podnikatel jako celek zavázán bude, a to nejméně z té části, kdy se nepokusil následkům protiprávního stavu zabránit.**

2.14. Sídlo

V obchodním rejstříku může být sídlo zapsáno odlišné od toho, které je zapsáno ve stanovách, nebo kde se sídlo hmotně nachází (tj. odkud je podnikatel řízen). Domnívám se, že **podnikatele bude zavazovat jednání na základě špatně uvedeného sídla, a to v obou případech.**

Důvodem je **zajištění snadného a bezpečného právního styku a také poctivého obchodního styku.**

Dle komentářové literatury by podnikatel do obchodního rejstříku měl nechat zapsat místo, kde skutečně sídlí. Nelze totiž třetí osobě mít za zlé, že se orientuje právě dle zapsaného sídla. Třetí osoba proto není povinna skutečné sídlo zjišťovat a podnikatel nemůže její neznalost klást v její neprospěch.¹⁵⁵ K neuplatnění principu materiální publicity zde není důvod.¹⁵⁶ To platí obzvláště pro doručování.¹⁵⁷ Opačný názor má Ústavní soud, který materiální publicitu odpírá v případě faktické možnosti zjistit skutečnost, jako např. při zveřejnění sídla na internetových stránkách, a to v případě doručování.¹⁵⁸

Nesprávnost zápisu sídla má za následek případnou újmu spočívající v nedoručení informace, pomocí níž by mělo být právní jednání uzavřeno nebo která je pro následky právního jednání relevantní. Ačkoli má podnikatel povinnost uvádět své pravé sídlo v komunikaci s třetí osobou, často tomu tak není (jsou používány staré vzory, opomenutí nováčka atd.).

Z důvodu spolehlivosti obchodního rejstříku však třetí osoba může užít údaj v obchodním rejstříku. Je však také nutné sledovat, jestli si třetí osoba pokoušela daný fakt ověřit. Jestliže ano, odpovědnost nese automaticky podnikatel (tj. je zavázán), a to na základě § 6 odst. 2 OZ. Mám

---

¹⁵⁵ Dvořák, Tomáš [§ 137]. In: DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., DVOŘÁK, T., FIALA, J., FRINTA, O., HOLČAPEK, T., HURDÍK, J., KINDL, T., MACKOVÁ, A., PAULY, J., PAVLÍK, P., PELIKÁN, R. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. In: Systém ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer [cit. 10. 5. 2023]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz.

¹⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2021, sp. zn. 8 Afs 162/2019.

¹⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího soud ze dne 19. 9. 2007, sp. zn. 9 As 54/2007.

¹⁵⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. II. ÚS 3964/18.

však za to, že díky obvyklým nesprávnostem v komunikaci a vzorech je třeba dávat přednost zápisu v obchodním rejstříku, a to díky jeho spolehlivosti. Situaci však zjednodušila povinnost zřízení datových schránek, prostřednictvím kterých si může třetí osoba adresu ověřit. Bez správného zápisu adresy může dojít k nesprávné identifikaci datové schránky a zde vystává nová potřeba uvedení identifikátoru takové datové schránky v obchodním rejstříku. Jestliže však zapsaná osoba o sobě inzeruje (resp. o svém sídle) nesprávné informace, měla by být odpovědná také za způsobenou škodu pro nedodržení náležitostí obsažených v zákoně.

Dle mého názoru účinky materiální publicity (resp. její negativní stránky) s ohledem na zápis sídla navíc umocňuje § 429 odst. 2 OZ. Účinky materiální publicity vůči podnikateli proto nelze vyloučit. Domnívám se, že **podnikatel jako celek zavázán bude, a to nejméně z té části, kdy se nepokusil následkům protiprávního stavu zabránit.**

2.15. Základní kapitál

Domnívám se, že zápis údaje o základním kapitálu v obchodním rejstříku může také být buď neaktuální, či chybně provedený.

Jestliže bude nesprávný zápis do obchodního rejstříku proveden bez souhlasu nejvyššího orgánu, podnikatel nebude zavázán v souladu se zásadou *neminem leadere*. V případě souhlasu nejvyššího orgánu budou zavázáni ti společníci, kteří s protiprávním jednáním souhlasili.

Absence či nesprávný zápis částky základního kapitálu má za následek, že společnost bude vázána, jelikož třetí osoba není povinna si tuto informaci ověřovat. Lze však očekávat, jde-li o odborníka, že bude do sbírky listin nahlížet, aby bonitu podnikatele posoudil.

Z toho důvodu lze tedy dovozovat, že materiální publicita, s ohledem na výlučnost posuzování informace v obchodním rejstříku, se zde nutně nemusí v samotném zápisu uplatnit (s výjimkou účetních závěrek uložených ve sbírce listin). Neuplatní se zde tedy zásada samostatného posuzování zápisu v obchodním rejstříku a informací ve sbírce listin směřované výkladem ve prospěch třetí osoby.

Domnívám se, že **podnikatel jako celek zavázán bude, a to nejméně z té části, kdy se nepokusil následkům protiprávního stavu zabránit.**

3. Rozpor zápisu se zákonem

V této kapitole shrnuji vybrané případy možných nesprávně provedených zápisů do obchodního rejstříku, kdy jsou vady zápisu v obchodním rejstříku v přímém rozporu s kogentními normami zákona.

3.1. Člen statutárního orgánu

Neplatnost členství ve statutárním orgánu může být buď způsobena nesprávným jmenováním, nebo volbou dané osoby. Tato skutečnost je upravena v zákoně o veřejných rejstřících v § 10 ZVŘ, který uvádí, že se nikdo nemůže dovolávat vůči třetí osobě porušení právních předpisů při volbě nebo jmenování, pokud o tom tato osoba prokazatelně nevěděla, a práva této třetí osoby nejsou takovouto neplatností dotčena. To se vztahuje především na případné argumenty podnikatele vůči třetí osobě. Z dikce však lze dovozovat, že obdobnou skutečnost nemůže namítat ani společník vůči třetí osobě, a nakonec ani podnikatel vůči společníkovi. Uvedený příklad je tedy možno brát jako výjimku z obecného pravidla materiální publicity, kdy se společník nemůže vůči podnikateli dovolávat nesprávnosti zápisu v obchodním rejstříku. Ohledně uvedeného si lze představit příklad, kdy smlouva o jmenování neobsahuje požadované náležitosti, které jsou povinnými náležitostmi pracovní smlouvy. Takovéto pochybení by zapříčiňovalo relativní neplatnost jednání učiněného falešným členem statutárního orgánu. Dále lze pod § 10 ZVŘ zařadit situaci, kdy se třetí osobou jedná člen statutárního orgánu, který nebyl zvolen potřebným počtem hlasů.

Pak si však lze představit situaci, kdy se ze zvolených členů statutárního orgánu má ustavit předseda, místopředseda a pověřený člen. Jeden ze zvolených ostatním přidělí funkce bez jejich účasti, přičemž výsledek nakonec nechá vložit do obchodního rejstříku, aniž by stanovy takové jednání umožňovaly. Lze dovozovat, že takovéto jednání by bylo pro zjevný rozpor s dobrými mravy spočívající v porušení loajality absolutně neplatné.¹⁵⁹ Není však s jistotou zodpovědět, jestli by takovýto typ právní vady měl za následek, že by jednání osoby, která jako jediná participovala na přerozdělení funkcí, podnikatele nezavazovalo.

---

¹⁵⁹ JERÁBKOVÁ, Jana. *Loajalita v obchodních korporacích (se zaměřením na akciové společnosti)* [online]. Brno, 2018 [cit. 28. 6. 2023]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, s. 17. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/dyude/DP-Jerabkova_Jana-Loajalita_v_obchodnich_korporacich_finalni_verze.pdf.

Jistou výjimkou z uplatnění účinků materiální publicity je nezpůsobilost volené osoby zastávat funkci člena statutárního orgánu. Z § 155 odst. 1 OZ totiž vyplývá, že následkem takové volby je zdánlivost právního jednání učiněné takovýmto falešným zástupcem.¹⁶⁰

Na základě výše uvedeného se domnívám, že **jednání falešného člena statutárního orgánu zavazuje, a to s výjimkou, kdy je k výkonu funkce nezpůsobilý.**

3.2. Prokurista

Prokurista je buď jmenován statutárním orgánem podnikatele, nebo v případě společnosti s ručením omezeným je volen valnou hromadou. V prvním zmíněném případě připadá v úvahu situace, kdy jmenování není platné z důvodu nedodržení způsobu zastoupení jednateli, např. kdy dle OR i skutečného stavu měli participovat oba společníci, ale na volbě se podílel pouze jeden. Odborná veřejnost zastává názor, že analogickou úpravu o nemožnosti dovolávat se neplatnosti jmenování statutárního orgánu dle § 10 ZVŘ není možné, protože prokurista nemá postavení člena statutárního orgánu. Domnívám se, že takovýto přístup není správný, jelikož by tímto byla zapříčiněna nerovnost třetích osob, kdy jedná prokurista či přímo člen statutárního orgánu v dané věci. Docházím k závěru, že k analogii dojít lze. Opačný případ by totiž odporoval podstatě funkce prokury, kdy prokurista jedná jménem podnikatele s třetími osobami. V případě, že u jednoho podnikatele by za jeden závod jednal prokurista a za druhý závod by jednal člen statutárního orgánu, došlo by k nerovnému postavení osob, které s podnikatelem jednají. Navíc by musely tyto třetí osoby zkoumat způsobilost zástupčího oprávnění prokuristy.¹⁶¹

V druhém případě se bude postupovat dle ustanovení o napadnutí platnosti voleb společnosti s ručením omezeným obsažených v ZOK. Nejen že se zkoumá dodržení tříleté lhůty, do kdy bylo možné návrh podat, a tudíž ani funkci prokuristy nebude možno zpochybnit, navíc nesmí být zasaženo do práva třetích osob.¹⁶² Lze tedy říci, že uvedeným jsou účinky materiální publicity umocněny a podnikatel proto bude zavázán.

Jiná situace nastane, kdy je volba neplatná z důvodu vad mající charakter trestného činu. Potom bude taková volba absolutně neplatná. Lze tedy dovozovat, že v daném případě je soud povinen na danou situaci upozornit a dát poučovací povinnost. Domnívám se, že podezření soudu

---

¹⁶⁰ DĚDIČ, Jan. § 10 [Účinky zveřejnění zápisu nebo usnesení o zamítnutí zápisu člena orgánu právnické osoby]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 26-29.

¹⁶¹ NEVOLNÁ, Zuzana. *Udelenie prokúry podnikateľom - fyzickou osobou po 1. októbri 2020* [online]. Únor 2021. Dostupný z: <https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/udelenie-prokury-podnikatelom-fyzickou-osobou-po-1-oktobri-2020-m-2226.html>. [cit. 25. 6. 2023].

¹⁶² DĚDIČ (2015) § 10 [Účinky zveřejnění zápisu nebo usnesení o zamítnutí zápisu člena orgánu právnické osoby], s. 26-29.

o následcích trestného činu není hmotněprávním poučením, jestliže nejsou občanskoprávní následky žalobci (tj. absolutní neplatnost) přímo zmíněny. V extrémních případech lze dovozovat zdánlivost takového jednání pro porušení člena práv obchodní korporace či družstva.

Zápis neplatného prokuristy má za následek vázanost podnikatele zápisem v obchodním rejstříku, a to na základě § 6 OZ.

Nesprávný zápis prokuristy má v tomto případě obdobné následky, jako nesprávný zápis člena statutárního orgánu. Domnívám se, že **odlišnost vymezení druhu zastoupení nemá v tomto případě vliv**. Příčinou je zde podřízenost prokuristy ke členu statutárního orgánu. **Člen statutárního orgánu má totiž správnost zápisu zkontrolovat. Jestliže tak neučiní, má být z daného jednání sám zavázán.** To platí i v případě, jestliže je prokurista volen valnou hromadou u společnosti s ručením omezeným. I přes § 11 odst. 3 ZVŘ totiž platí, že návrh může být podán pouze jménem člena statutárního orgánu. Ačkoli mnozí teoretici vykládají § 11 odst. 3 ZVŘ jako ustanovení dávající právo společníkům podat návrh na zápis v případě jeho nesprávnosti, praxe rejstříkových soudů tomu neodpovídá.

3.3. Vedoucí odštěpného závodu

Nesprávný zápis vedoucího odštěpného závodu může vzniknout jedině neplatným jmenováním. To vznikne buď nedostatkem náležitosti obsažené ve jmenovací listině nebo smlouvě, nebo také nedodržením způsobu zastoupení toho, kdo funkci udělil.

Zápis neplatného vedoucího odštěpného závodu má za následek vázanost zapsané osoby zápisem v obchodním rejstříku, a to na základě § 503 OZ.

Zápis do obchodního rejstříku je zde zápisem konstitutivním. Jestliže by se však nechala tato osoba do obchodního rejstříku neoprávněně zapsat, platilo by, že se dopustila trestného činu podvodu. Všechna jednání takto učiněná by pak byla absolutně neplatná. Uplatní se však závěr, jako u stejných druhů zastoupení.

Domnívám se, že **podnikatel nebude vázán, jestliže třetí osoby na skutečnost včas upozorní a třetí osoby se nebudou jeho radou řídit**. Třeba připomenout, že by měl skutečnost náležitě prokázat (pokud je to možné).

3.4. Způsob zastoupení

V tomto případě se většinou jedná o případy rozporné s kogentními normami zákona. Mezi ně spadá případ společného zastoupení jednatele a prokuristy. Dle Nejvyššího soudu se „nelze dovolávat důvěry tam, kde je zápis ve zjevném rozporu se zákonem.“ Tomu by tak bylo v případě

zápisu společného zastoupení členů statutárního a kontrolního orgánu.¹⁶³ Takovýto výklad odporuje veřejnému pořádku s ohledem na odlišnou náplň výkonu funkcí a též na rozdílné pravomoci a jejich okruh.

Lze však dovodit, že konkrétní jednání, ačkoli je absolutně neplatné, není s to derogovat účinky materiální publicity v konkrétním případě, jelikož jednání není společensky nebezpečné. Odlišně je to však u tzv. zjevných vad, kdy namísto jednatelů zastupují společníci nebo jednatel s pověřeným společníkem. Průměrná osoba dle Nejvyššího soudu musí být schopná danou situaci rozpoznat, a tudíž se nemůže dovolávat dobré víry. Domnívám se, že tento závěr není správný, jelikož by tímto podnikatel těžil ze své neschopnosti. Jestliže není rozpor schopen rozpoznat podnikatel, tím spíše ho nemůže rozpoznat třetí osoba, o níž se má za to, že je slabší stranou. **V tomto případě podnikatel je zavázán.**

3.5. Převod podílu

Neplatnost převodu podílu může být zapříčiněna jednak neplatností v převodní smlouvě, jednak následkem řetězení neplatných vlastnictví podílu.

První uvedené má za následek relativní neplatnost. Není zde tedy důvod absence působení účinků materiální publicity.

Při absenci vlastnictví se uplatní totéž, přičemž nebyla-li předchozí převodní smlouva platná, nemůže z toho původní vlastník těžit, jelikož se sám na neplanosti podílel. Názor, že nikdo nemůže převést více práv, než má on sám, zastává Hampel.¹⁶⁴ Csach má naopak za to, že třetí osoba vlastnické právo sice nenabyla, to však nemá na výkon jejího práva žádný vliv, a tedy bude platit fikce, že právě ona je společníkem. Opravdovému společníkovi ani podnikateli tedy obchodní podíl vracet nemusí.¹⁶⁵

Zápis neplatného převodu podílu má za následek povinnost náhrady bezdůvodného obohacení a případné škody (*damnum emergens* i *lucrum cessans*) třetí osobě. Vlastnictví podílu se nepřevádí. Vlastník podílu je totiž chráněn, jelikož podíl nabyt dříve. Opačný výklad by odporoval principu právní jistoty.

Nejvyšší soud v této věci aplikoval zásadu, že nikdo nemůže převést více než má sám. Neplatný převod tudíž nezavazoval podnikatele ani převodce. Mám za to, že by měl být zavázán

---

¹⁶³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 26 Odo 312/2006.

¹⁶⁴ HAMPEL, WALDER (2019) Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář, § 9.

¹⁶⁵ CSACH, Kristián. *Neplatnosť a odstúpenie od zmluvy o prevode obchodného podielu z pohľadu korporáčného práva a civilného procesu* [online]. červen 2020. Dostupný z: <https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/neplatnost-a-odstupenie-od-zmluvy-o-prevode-obchodneho-podielu-z-pohladu-korporacneho-prava-a-civilneho-procesu.m-2397.html>. [cit. 9. 6. 2023]

převodce, avšak jen v té části náhrady škody, ne v části převodu samotného podílu. Jednalo by se totiž o to, že daná osoba nemohla ani rozpoznat nesprávnost zápisu, byl-li převodce označující se za vlastníka a výše převáděný podíl označeny v písemné převodní smlouvě. Takováto písemná převodní smlouva by měla účinky jen do té chvíle, než by byla napadena samotným vlastníkem. Domnívám se, že společnost by měla potencionálního nabyvatele upozornit, že nemůže být nabyvatelem takového podílu.

V opačném případě by pak třetí osoba mohla požadovat po převodci náhradu škody. Jelikož se převodce pravděpodobně tímto dopustil trestného činu, jedná se o absolutně neplatné právní jednání. Soudy v této věci judikovaly, že takováto právní vada materiální publicitu deroguje.¹⁶⁶ Je jasné, že nelze nutit nového vlastníka, aby na tzv. dobrověrného nabyvatele podíl převedl. Bylo by to v rozporu s čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Jestliže však společníci by včas nového nabyvatele neupozornili na protiprávní situaci, pak by se materiální publicita uplatnila. Domnívám se, že v této situaci lze uvažovat o tom, že by společnost byla nucena pro takového společníka vytvořit nový podíl, přičemž podíly ostatních společníků by se o tuto část ponížily.

Základní kapitál společnosti by se tedy zvýšil. Mohli bychom také uvažovat o případné kapitalizaci pohledávek. Lze také přijít s argumentem, že jestliže společníci nepřiměli jednatele, aby provedl zápis nového nabyvatele, pak by se materiální publicita uplatnila vůči společníkům z titulu zásady *vigilantibus iura*. I v tomto případě by mohli požadovat škodu po jednateli, který byl povinen zápis včas provést.

Jestliže však při jejich usnesení odmítal zápis provést, je odpovědný primárně on, jelikož protiprávní jednání nebylo vůlí společníků. Lze také uvažovat o kombinaci náhrady bezdůvodného obohacení vůči třetí osobě (nebo částečné náhrady bezdůvodného obohacení) s tím, že se společník na úkor členů společnosti stává podnikatelem do té míry, do které mu nebylo nahrazeno bezdůvodné obohacení či nemajetková újma.

Domnívám se, že **podnikatel vůči třetí osobě z titulu neplatného převodu podílu zavázán není.**

3.6. Převod obchodního závodu

Neplatnost převodu obchodního závodu může být zapříčiněna jednak neplatností v převodní smlouvě, jednak chybějícím souhlasem nejvyššího orgánu podnikatele (skutečného vlastníka).

---

¹⁶⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. 14 Cmo 384/2015.

První uvedené má za následek relativní neplatnost. Není zde tedy důvod absence působení účinků materiální publicity. Při absenci vlastnictví se uplatní totéž, přičemž nebyla-li předchozí převodní smlouva platná, nemůže z toho původní vlastník těžit, jelikož se sám na neplatnosti podílel.

Vlastnictví obchodního závodu se převádí na základě souhlasu nejvyššího orgánu podnikatele, obdobně jako v případě zástavy závodu, a to dle § 190 odst. i) ZOK. Podnikatel je totiž chráněn, jelikož podíl nabyt dříve. Opačný výklad by odporoval principu právní jistoty.

Zápis neplatného převodu, případně vkladu obchodního závodu dle § 21 ZOK má za následek povinnost náhrady bezdůvodného obohacení a případné škody (damnum emergens i lucrum cessans) třetí osobě.

Soudy v této věci aplikovaly zásadu, že nikdo nemůže převést více než má sám. Neplatný převod by tudíž nezavazoval podnikatele ani převodce. Takový závěr je však nebezpečný s ohledem na skutečnost, že rejstříkový soud není oprávněn přezkoumávat již zapsaný stav. Proti tomu je možné podat pouze společenskou žalobu. Třetí osoba v postavení nabyvatele, která nemohla ani rozpoznat nesprávnost zápisu, byl-li převodce v pozici nového vlastníka a definice převáděného závodu označeny v písemné převodní smlouvě, by měla po podnikateli vymáhat způsobenou škodu a bezdůvodné obohacení. Podnikatel by následně řešil způsobenou škodu s neoprávněným převodcem. Domnívám se proto, že by měl být neoprávněný převodce zavázán, avšak jen v části náhrady škody a bezdůvodného obohacení, které znamenají jeho vlastní zisk z daného převodu.

Takováto písemná převodní smlouva by měla účinky jen do té chvíle, než by byla napadena soudně. Společnost totiž mohla potencionálního nabyvatele upozornit, že nemůže být nabyvatelem takového podílu. Jelikož se neoprávněný převodce dopustil trestného činu, jedná se o absolutně neplatné právní jednání. Nejvyšší soud v této věci judikoval, že takováto právní vada materiální publicity deroguje.¹⁶⁷ Je jasné, že nelze nutit oprávněného vlastníka, aby na tzv. dobrověrného nabyvatele závod převedl.

Domnívám se proto, že ze zápisu, jehož vadou je rozpor se zákonem ohledně předmětu vlastnictví závodu, je podnikatel vůči třetí osobě zavázán.

3.7. Neplatnost obchodní korporace

Neplatnost obchodní korporace může být zapříčiněna:

- a) absencí povinného údaje v obchodním rejstříku,

---

¹⁶⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2013, sp. zn. 32 Cdo 3833/2011.

- b) nedostatkem oprávnění zakladatelů založit společnost z důvodu omezené právní způsobilosti,
- c) z důvodu zakázaného předmětu činnosti.

Ve všech uvedených případech je společnost zavázána, opačný výklad odporuje evropskému právu.

Zápis neplatné obchodní korporace má proto za následek, že zapsaná osoba bude vázána, a to na základě obecných pravidel vztahujících se k nesprávnému zápisu, vyjadřujících odpovědnost podnikatele jak za nesprávnost zápisu zapříčiněnou nesprávným návrhem, tak za omyl způsobený rejstříkovým soudem.¹⁶⁸ Opačný výklad by navíc odporoval směrnicí o některých aspektech obchodních společností¹⁶⁹ (jednání je nutno vykládat ve prospěch třetí osoby).

Dvořák tuto skutečnost dovozuje ze samotného principu materiální publicity. Navíc při dnes účinné právní úpravě s ním lze souhlasit v tom směru, že zápisy v obchodním rejstříku nemohou mít zpětnou účinnost, jelikož by to odporovalo enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí.¹⁷⁰

Materiální publicita se odráží v případné neexistenci právnické osoby. Domnívám se, že v tomto případě **by nemohla být zavázána samotná právnická osoba, ale její společníci**. Je otázkou, jestli v případě kapitálových společností a družstev by byli zavázáni dle svého majetku (fikce právnické osoby ze strany zákona, ačkoliv fakticky nevnikla) nebo by byli zavázáni dle svých vkladů.

3.8. Obchodní firma

V tomto případě je třetí osoba nucena se spoléhat na skutečnost, že v případě zápisu obchodní firmy do obchodního rejstříku rejstříkovým soudem to znamená platnost zapsané firmy.

Jak bylo řečeno v předchozích kapitolách, rejstříkový soud není povinen zkoumat platnost předchozího jednání. Z ničeho rovněž nevyplývá, že rejstříkový soud má za úkol také zkoumat podobnost kmene navrhované firmy s již existujícími firmami. Z toho lze dovozovat odpovědnost podnikatele za soulad firmy s právem.

---

¹⁶⁸ CSACH (2007) *Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri*, s. 40.

¹⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 o některých aspektech práva obchodních společností, čl. 16.

¹⁷⁰ DVORÁK, Tomáš. Neplatnost právnických osob. *Bulletin advokacie*, 2003, č. 9, s. 43-54.

Z uvedeného vyplývá, že podnikatel, jehož firma vznikla dříve, jejíž název je podobný (v kmeni slova) jako jméno nově zapsané firmy, se může přes soud domáhat neplatnosti této nově zapsané firmy.¹⁷¹

Domnívám se, že **podnikatele zápis v rozporu se zákonem zavazuje**. V praxi tento případ nebude častý, jelikož aplikace na tvorbu návrhu na zápis do obchodního rejstříku obsahuje kontrolní funkce pro zadávání názvu nové obchodní firmy.

3.9. Základní kapitál

V uvedeném případě lze uvažovat o nesprávnosti dokladů, na jejichž základě byl základní kapitál změněn. Jedná se zejména o pravdivost účetní závěrky a platnost usnesení, na jehož základě měla změna základního kapitálu proběhnout.

Výjimkou jsou kapitálové společnosti, které musí mít v rejstříku zapsán údaj o svém základním kapitálu, respektive pouze upsané a splacené části základního kapitálu.¹⁷²

Za účinnosti minulé právní úpravy byl rejstříkový soud oprávněn přezkoumávat usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu. Jestliže rejstříkový soud změnu základního kapitálu zapsal a to např. na základě falšovaných dokumentů, byl oprávněn zahájit řízení o neplatnosti takového usnesení z úřední povinnosti.¹⁷³ Dnes již takovou pravomoc rejstříkový soud nemá. Lze však předpokládat, že o výši základního kapitálu podnikatele se bude zajímat jiná podnikající osoba, která zamýšlí být jeho obchodním partnerem. Ačkoli by podnikatel (třetí osoba), jako profesionál, měl být obeznámen se skutečností, že si má stav prověřit ve sbírce listin, nelze mu přičítat, že tak neučinil, jelikož tento argument vychází z německé doktríny. Ten se však v českém právním řádu neuchytil. Navíc by tím bylo umožněno v rozporu s § 6 OZ podnikateli těžit z toho, že se záměrně snaží třetí osoby, jako své potenciální partnery, obelhat.

Na základě výše zmíněného se domnívám, že **třetí osoba se nemůže dovolávat své dobré víry ve správnost údaje o základním kapitálu v obchodním rejstříku, a proto podnikatele nesprávnost tohoto údaje nezavazuje s výjimkou kapitálových společností**.

---

¹⁷¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 424.

¹⁷² Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, § 7.

¹⁷³ DVOŘÁK, Tomáš. Neplatnost usnesení valné hromady kapitálových obchodních společností po novele obchodního zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2001, č. 5, s. 19-35.

4. Příklady z praxe

Níže uvádím příklady problematických provedených zápisů do obchodního rejstříku tak, jak se odehrály ve skutečném životě.

4.1. Vyprodaná společnost (viz příklad 2.1 a) Člen statutárního orgánu)

Osoba T. byla v obchodním rejstříku uvedena jako předseda představenstva družstva, a to i přes svou rezignaci. Za těchto okolností uzavřel smlouvu se žalobkyní Q. o poskytování právních služeb. Ta se o neoprávněnosti T. zastupovat družstvo dozvěděla až poté, co smlouvu uzavřela. Po uplynutí delší doby od rezignace T. bylo zvoleno nové představenstvo, které nehodlalo faktury za právní služby poskytované Q. uhradit v celém rozsahu, jelikož dle něho neexistoval žádný právní titul, na jehož základě by se zaplacení částky mohla Q. domáhat. Q. se proto domáhala nároku na proplacení právních služeb žalobou. Soud jí z důvodu materiální publicity vyhověl.¹⁷⁴

4.2. Úřad třetí osobou (viz příklad 2.1 c) Člen statutárního orgánu)

Městský úřad provedl živnostenskou kontrolu činnosti akciové společnosti Y. Ten zapsaného předsedu představenstva D. vyzval, aby mu doložil doklady týkající se činnosti Y. D. však živnostenskému úřadu zaslal sdělení, že již byl ze své funkce odvolán, a tudíž za společnost nemůže jednat. Živnostenský úřad D. za neposkytnutí součinnosti pokutoval. D. proto Městský úřad zažaloval. Soud rozhodl ve prospěch žalovaného, jelikož „*Správní orgány jsou povinny při výkonu své činnosti zachovávat a respektovat princip materiální publicity obchodního rejstříku a neexistují-li důvodné pochybnosti o správnosti údajů zapsaných v obchodním rejstříku, vycházejí při své činnosti z údajů, které jsou v něm zapsány.*“¹⁷⁵

4.3. Vychytralý převodce (viz příklad 2.5 Převod podílu)

Osoba V. uzavřela s osobou A. smlouvu o převodu podílu ve společnosti. Smlouva však nebyla platná, jelikož nebyla ujednána cena, která je podstatnou náležitostí smlouvy. Následně byla tato smlouva převedena na osobu P. Osoba V. se však domáhala neplatnosti takového převodu. Soud prvního stupně rozhodl ve prospěch žalovaného, a to na zásadě materiální publicity obchodního rejstříku, kdy se P. mohl legitimně domnívat, že A. je oprávněným převodcem. Obdobně rozhodl i poté, co mu odvolací soud vrátil věc k dalšímu projednání. Mezitím byl na vydání podílu vydán exekuční příkaz s vyznačeným generálním inhibitoriem, přičemž

¹⁷⁴ Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 17. 6. 2021, sp. zn. 119 C 47/2020-79.

¹⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2011, č. j. 5 As 87/2009-48.

v postavení povinné byla osoba A. V. se navíc proti prvostupňovému odvolání opět odvolala. Odvolací soud rozhodnutí prvostupňového soudu opět zrušil. Dle jeho stanoviska osoba A. převodem podílu na osobu P. porušila generální inhibitorium nařízené exekutorem. Tím se dle něho stala převodní smlouva mezi A. a P. absolutně neplatnou.¹⁷⁶

4.4. Ztráta šance pro správný zápis (viz příklad 2.1 d) Člen statutárního orgánu)

Společnost s ručením omezeným Z., jako členka akciové společnost S., podala návrh na výmaz bývalého předsedy představenstva N. z obchodního rejstříku. Rejstříkový soud však její návrh zamítl z důvodu neprokázání právního zájmu pro vyhovění návrhu na zápis. Z. se proti zamítavému rozhodnutí rejstříkového soudu odvolala. Odvolací soud zjistil, že prvostupňový rejstříkový soud rozhodl, aniž by přihlédl k navrhovaným důkazům. Z. se totiž odvolávala nejen na usnesení valné hromady, ale i na existenci soudního sporu, které se společností S. vedla. Jelikož však bylo ohledně tohoto řízení vydáno pravomocné rozhodnutí, rozhodl odvolací soud, že právní zájem Z. na podání návrhu pominul, a proto jí v podaném opravném prostředku nevyhověl.¹⁷⁷

---

¹⁷⁶ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 5 Cmo 24/2022-620.

¹⁷⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 7 Cmo 238/2017.

Závěr

V této práci jsem se snažila objasnit dostatečnost současné právní úpravy s ohledem na znění materiální publicity v zákoně o obchodních rejstřících, v občanském zákoníku a další související legislativě a judikatuře.

V první kapitole jsem se snažila popsat problematiku materiální publicity jak všeobecně, tak i z pohledu její existence v rámci obchodního rejstříku. Do této kapitoly jsem také umístila seznam vztahujících se termínů k oblasti materiální publicity a veřejných rejstříků.

Ve druhé a třetí kapitole jsem popsala vybrané a nejvíce se vyskytující případy problematického dopadu materiální publicity na činnosti podnikatele, jeho členů a třetích osob. Na konci každé z podkapitol jsem vyjádřila svůj názor na dopad konkrétního případu na zúčastněné osoby.

Materiální publicita se dělí na pozitivní a negativní stránku, nehledě na to, vztahuje-li se k veřejným rejstříkům nebo veřejným seznamům. Jejím účelem je jak zajistit ochranu třetích osob, tak motivovat zapsanou osobu, aby na správnost zápisu dohlížela. Třetí osoba je většinou slabší stranou, která požívá větší ochrany, než s kterou dikce materiální publicity v zákoně o veřejných rejstřících obecně počítá. To je jedním z důvodů, proč je upřednostněn sankční a ochranný mechanismus před tím, aby třetí osoba do obchodního rejstříku, resp. jeho zveřejněného znění, musela nahlédnout.

Z analýzy případů nesprávných zápisů v obchodním rejstříku, kdy je rozpor daného zápisu se skutečností, vyplynulo, že podnikatel je ve většině uvedených případů zavázán, s výjimkami případu zápisu neoprávněného převodu v obchodním rejstříku a neexistence zápisu zástavního práva v obchodním rejstříku.

Z analýzy případů nesprávných zápisů v obchodním rejstříku, kdy je rozpor daného zápisu se zákonem vyplynulo, že podnikatel (a / nebo jeho společníci) je ve většině uvedených případů zavázán, s výjimkami případu zápisu převodu vlastnictví podílu v obchodním rejstříku a chybného zápisu o základním kapitálu podnikatele v obchodním rejstříku. Podnikatele rovněž nezavazuje jednání učiněné falešným členem statutárního orgánu, který není způsobilý výkonu své funkce.

Z výše uvedeného vyplývá, že soudy materiální publicitu většinou uplatňují, jedná-li se o údaje rozporné se skutečností týkající se zastoupení podnikatele. Zde ani není příliš mnoho argumentů, proč by tomu tak nemělo být. Problematictější však je situace, kdy se jedná o převod vlastnického práva k podílu či obchodnímu závodu. Zde soudy vícekrát judikovaly zásadu *nemo plus iuris*, přestože situace nemusí být příliš odlišná od situace chybného zápisu zastoupení podnikatele v obchodním rejstříku.

Ohledně rozporu zápisu s kogentními normami je v drtivé většině případů zastáváno stanovisko, že dobrá víra třetí osoby zde nemá účinky. Paradoxně to však slouží k tomu, že podnikatel může často těžit ze svého protiprávního jednání, jenž je závažnější, než u prosté nesprávnosti či absence zápisu v obchodním rejstříku.

Na základě provedené analýzy docházím k závěru, že současná právní úprava materiální publicity je dostatečná, avšak není často z důvodu analogického používání sporných výkladů legislativy aplikována správně jak ze strany podnikatelů, tak ze strany rejstříkového soudu.

Souhlasím s názory odborné veřejnosti, dle které nesprávné zápisy a jejich právní následky z velké části spočívají v nejednotné praxi rejstříkových soudů. Je tedy namístě, aby zákonodárce vypracoval jednotnou metodiku, kterou by se rejstříkové soudy musely řídit.

Rovněž lze doporučit, aby téma materiální publicity bylo více popularizováno jak mezi odbornou veřejností, tak i mezi neoborníky, jelikož její neznalost má na ně často hluboké dopady.

Použité termíny

Termín	Definice	Zdroj
Absolutní neplatnost	Absolutní neplatnost je jedním z následků vadných právních úkonů. Absolutně neplatné právní úkony se považují za existující, neboť došlo k jejich vzniku, ale jsou neplatné, proto z nich nevznikají pro jejich účastníky ani pro třetí osoby právní následky, jež by nastaly v důsledku bezvadného právního úkonu. A. nastává přímo ze zákona, aniž by se musel jejich následků nejprve dovolávat některý z účastníků. Účinků A. se může dovolat každý, kdo na tom má právní zájem, nejen účastníci právního úkonu. Soud (ev. jiný orgán) k A. přihlíží z úřední povinnosti.	FIALA, Josef. Absolutní neplatnost. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Absolutní objektivní odpovědnost	Odpovědnost osoby za následek bez možnosti se jí zprostit.	Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, § 421a
Derogace	Derogace, zrušení zákona nebo jiného právního předpisu. Právní předpisy lze zrušit pouze právními předpisy stejné nebo vyšší právní síly. Důsledkem D. je zánik platnosti právního předpisu. D. provádějí orgány veřejné moci s legislativní pravomocí, tato pravomoc může být rovněž součástí výkonu soudní kontroly ústavnosti a legality.	GERLOCH, Aleš. Derogace. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Dobrá víra	Dobrá víra, psychická kategorie, kterou je nutno odlišovat od zavinění. V D. není ten, kdo věděl (rozpoznal), nebo se zřetelem k okolnostem případu vědět měl, jaký je právní stav.	KORECKÁ, Věra. Dobrá víra. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Dobrá víra v zápis do obchodního rejstříku	Dobrá víra v zápis do obchodního rejstříku je upravena v § 8 odst. 2 ZVŘ. Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti. Jestliže však třetí osoba věděla, že skutečný stav je jiný než stav zapsaný v obchodním rejstříku, nemůže se dovolávat Dobré víry.	BARTOŠIKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. Dobrá víra v zápis do obchodního rejstříku. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Fyzická osoba	Fyzickou osobou je každý člověk (čl. 5 Listiny).	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 267
Insolvence	Dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení.	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 2
Insolvenční řízení	Insolvenční řízení je zvláštní druh soudního řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící dlužníkův úpadek a způsob jeho řešení.	CHALUPA, Radim. Insolvenční řízení. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Insolvenční správce	Insolvenční správce je vedle dlužníka a insolvenčního soudu nejdůležitější osobou insolvenčního řízení; má v podstatě postavení výkonného manažera insolvenčního řízení. I. je ustanoven nejpozději v rozhodnutí o úpadku.	CHALUPA, Radim. Insolvenční správce. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

Likvidátor	Likvidátor je osoba provádějící likvidaci obchodní společnosti, družstva či jiné právnické osoby, pro kterou stanoví právní předpis povinnost provedení likvidace.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Likvidátor. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Listina veřejná	Listina veřejná, český právní řád obecnou definici L. neobsahuje. Pro účely tr. práva hmotného ji definuje tr. zákoník v ustanovení § 131 TrZ. Z § 134 OSŘ lze dovodit, že je to jakákoliv listina vydaná státním orgánem nebo jiným orgánem k tomu oprávněným a požívající veřejné víry, pokud jde o její autentičnost a obsah. Obsahem veřejné víry je, že se ve sféře veřejné, tj. nejen v řízení, ale vůbec v praxi státních a jiných veřejných orgánů, předpokládá správnost listiny, pokud se nedokáže opak -tj. nedokazuje se správnost, dokazuje se naopak jen případná nesprávnost. Toto ustanovení platí pouze pro obč. soudní řízení (trestní řád ani správní řád analogické ustanovení nemají) a L. rozumí pouze listiny vydané např. jako osvědčení nebo vydané jinými než tuzemskými státními orgány v mezích jejich pravomocí (padělání). Konkrétní právní předpisy zpravidla nestanoví, že některá listina je L., i když o této její povaze nevznikají pochybnosti.	HENDRYCH, Dušan. Listina veřejná. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Listiny ukládané do sbírky listin	Mezi L. patří zejména: zakladatelské dokumenty, tzn. společenské smlouvy, zakladatelské listiny, zakladatelské smlouvy, stanovy a jejich změny včetně úplného znění; rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce statutárního orgánu nebo jeho člena a dalších osob, které jsou oprávněny společností zavazovat nebo ji zastupovat před soudem anebo se podílejí na řízení nebo kontrole společnosti; výroční zprávy, účetní závěrky (řádné, mimořádné, konsolidované, mezitímní), pokud nejsou součástí výroční zprávy, včetně zprávy auditora, vyžaduje-li zákon ověření účetních závěrek auditorem, zpráva o vztazích mezi propojenými osobami; rozhodnutí o zrušení právnické osoby, rozhodnutí, jímž se ruší rozhodnutí o zrušení právnické osoby, a rozhodnutí o zrušení projektu přeměny obchodní společnosti nebo družstva, rozhodnutí soudu o neplatnosti společnosti, projekty přeměn; posudek znalce na ocenění nepeněžitěho vkladu; rozhodnutí soudu vydaná podle InsZ, smlouvy o prodeji podniku nebo jeho části, smlouvy o nájmu podniku, ovládací smlouvy, smlouvy o převodu zisku, smlouvy o převodu obchodního podílu, smlouvy o zastavení obchodního podílu a další listiny. Speciální úprava platí pro L. u organizačních složek podniků nebo podniků zahraničních osob. Podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku je povinen L. předložit rejstříkovému soudu ve dvojím vyhotovení. Listiny, jimiž se nedokládají zapisované skutečnosti, se předkládají v jednom vyhotovení. Do sbírky listin se také ukládají podpisové vzory osob oprávněných jednat jménem právnické osoby, a vedoucích organizačních složek podniků zahraničních osob a podniků zahraničních osob. Nepředložení listin do sbírky listin může rejstříkový soud postihnout pořádkovou pokutou.	BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava. Listiny ukládané do sbírky listin. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Neplatnost právního jednání	Právní jednání, k němuž nedal souhlas nejvyšší orgán obchodní korporace v případech vyžadovaných zákonem, je neplatné; této neplatnosti se lze dovolat do šesti měsíců ode dne, kdy se o neplatnosti oprávněná osoba dozvěděla nebo dozvědět měla a mohla, nejdéle však do deseti let od dne, kdy k takovému jednání došlo.	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 48

Nesprávný úřední postup	Nesprávným úředním postupem je porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to zejména takové, které nevede k vydání rozhodnutí.	VOJTEK, Petr. § 13 [Nesprávný úřední postup státu]. In: VOJTEK, Petr, BIČÁK, Vít. Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 147, marg. č. 1.
Obchodní rejstřík	Obchodní rejstřík je veřejný rejstříkem, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích. O. vede rejstříkový soud v elektronické podobě. Součástí O. je sbírka listin. Do O. se zapisují povinně obchodní společnosti, družstva a jiné právnické osoby, o nichž to stanoví zákon (např. státní podniky), zahraniční osoby a některé fyzické osoby, o nichž tak ZVŘ stanoví.	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 361.
Obchodní závod	Obchodní závod (dále jen „závod“) je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.	Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, § 502
Obchodní rejstřík	Obchodní rejstřík je veřejný rejstřík, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o právnických a fyzických osobách, kterým ukládá zápis do obchodního rejstříku zákon, a o podnikatelích, fyzických osobách, které o zápis požádají.	ČERNÁ, S., ŠTENGLIOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo -podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 155
Odštěpný závod	Odštěpný závod je taková organizační složka podniku, která je jako O. zapsána do obchodního rejstříku. Pro zřízení O. nejsou stanoveny žádné zvláštní podmínky. Záleží na podnikateli, zda určitou organizační složku svého podniku zřídí a dá zapsat jako O. O. musí mít určité označení, sídlo, předmět podnikání (činnosti) a vedoucího. Může ho zřídit pouze ten podnikatel, který je do obchodního rejstříku zapsán, nebo alespoň současně s O. zapisován. O. není právnickou osobou. Nemá právo vystupovat v právních vztazích svým jménem a pod vlastní odpovědností. Subjektem právních vztahů vznikajících při provozování O. zůstává fyzická nebo právnická osoba, které patří podnik, jehož součástí je O. Při provozování O. se užívá obchodní firmy podnikatele s dodatkem, že jde o O. Vedoucí O. je zákonným zástupcem podnikatele (jednání podnikatele).	PLÍVA, Stanislav. Odštěpný závod. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právnický slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Opatrovnictví	Opatrovnictví, typ zákonného zastoupení vznikající na základě rozhodnutí soudu v případě, stanoví-li tak zákon. Důvodem zakotvení institutu O. je především ochrana zájmů osoby, která nedokáže své zájmy hájit v potřebné míře sama a u které tuto ochranu neřeší institut zastoupení vzniklého přímo ze zákona.	HURDÍK, Jan. Opatrovnictví. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právnický slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Opatrovník	viz Opatrovnictví	
Platnost právního jednání	Na právní jednání je třeba hledět spíše jako na platné než jako na neplatné (§ 574 ZVŘ). To znamená, že (perfektní) právní jednání je bezvadné, a tudíž platné, ledaže bude postaveno najisto, že je vadné (tj. že trpí vadou), což je sankcionováno neplatností.	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 188

Podíl v obchodní společnosti	Podíl v obchodní společnosti představuje účast společníka ve společnosti a práva a povinnosti z ní plynoucí. Každý společník může mít pouze jeden P. ve společnosti; to neplatí jde-li o akciovou společnost. P. ve společnosti nemůže být představován cenným papírem, ledaže jde o akciovou společnost.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Podíl v obchodní společnosti. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Podnikatel	Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.	Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, § 420 odst. 1
Povinný zápis v obchodním rejstříku	Obligatorními zápisy jsou zápisy osob uvedených v § 42 písm. a), § 44, 45 a zřejmě i v § 50 ZVŘ.	DĚDIČ, Jan. § 42 [Osoby zapisované do obchodního rejstříku]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 65.
Právní osoba	Právní osoba je naopak vymezena jednak negativně jako osoba odlišná od fyzické, jednak pozitivně jako organizovaný útvar, který má podle zákona právní osobnost (§ 20 odst. 1).	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 267
Právní jistota	Právní jistota je výsledkem dodržování zákonů a dalších pramenů práva, uplatňování legality v procesu tvorby práva, aplikace práva a realizace práva. Spočívá zejména ve vytvoření podmínek, aby nikdo nebyl bez zákonného důvodu omezen ve svých subjektivních právech a zároveň aby byl zákonnou cestou poškozen každý, kdo porušuje právní povinnosti. P. úzce souvisí rovněž s požadavkem stability práva. Je jedním z atributů právního státu.	GERLOCH, Aleš. Právní jistota. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Právní principy	Právní principy jsou vůdčí zásady, regulativní ideje, které představují východiska práva (právního řádu) nebo určitého právního odvětví. P. spojuje s právními normami jejich preskriptivní (regulativní) charakter. Odlišují se však od nich ve dvou směrech. Vyznačují se větší abstraktností, nevyplývají z nich bezprostředně subjektivní práva a právní povinnosti, jako tomu je u právních norem. Z toho vyplývá, že na rozdíl od norem, které si nemají vzájemně odporovat (v normativním systému jsou logicky neslučitelné dvě normy, z nichž jedna určité chování dovoluje a druhá totéž chování zakazuje), je běžné, že principy působí navzájem kontradiktorně. P. mají velký význam zejména v tvorbě práva, použijí se však také při interpretaci práva (zvláště při tzv. teleologickém výkladu) a při aplikaci práva. V případě rozporů mezi principy se postupuje metodou vyvažování (proporcionality), popř. metodou specifikace (vyloučení). Soustava obecných a odvětvových P. pochází dílem již ze starověku (smlouvy se mají dodržovat, nikdo nemůže být soudcem ve vlastní věci apod.), dílem je vlastní až soudobému demokratickému právu (zásada legální licence, zásada presumpce nevinny, zásada rovnosti před zákonem aj.). Přestože P. jsou obvykle vyjádřeny v tzv. psaných pramenech práva (zejména v ústavách a normativních právních smlouvách v mezinárodním právu), nemalý význam	GERLOCH, Aleš. Právní principy. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

	mají i nepsané P., považované někdy i za podpůrné prameny práva.	
Prokura	Prokura je zvláštní plná moc, kterou může udělit jen podnikatel zapsaný do obchodního rejstříku. Prokuru lze udělit jen fyzické osobě a zmocňuje prokuristu ke všem právním úkonům, k nimž dochází při provozu podniku, i když se k nim jinak vyžaduje zvláštní plná moc. V prokure však není zahrnuto oprávnění zcizovat a zatěžovat nemovitosti, ledaže je toto oprávnění výslovně do prokury začleněno. Omezení prokury vnitřními pokyny nemá právní účinky ve vztahu ke třetím osobám. Prokuru lze udělit i více osobám. Udělení prokury je účinné od jejího zápisu do obchodního rejstříku. P. nelze udělit statutárnímu orgánu nebo členovi statutárního orgánu.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Prokura. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Prokurista	Prokurista je osoba, které byla udělena prokura.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Prokurista. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Přeměna	Přeměna je společný pojem používaný pro zánik obchodní společnosti nebo družstva s právním nástupcem, tj. pro fúzi, rozdělení nebo převod obchodního jmění na společníka a pro změnu jejich právní formy.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Přeměna. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Rejstříkový soud	Rejstříkový soud je krajský soud, který je pověřen vedením obchodního rejstříku.	ŠTENGLOVÁ, Ivana. Rejstříkový soud. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Rejstříkový spis	Rejstříkový spis tvoří všechny dokumenty, tj. písemnosti v listinné nebo elektronické podobě (podněty, návrhy na zápis skutečností, včetně listinných důkazů a rozhodnutí), které soudu došly nebo které vydal ve vztahu ke konkrétní zapsané osobě. Rejstříkový soud vede rejstříkový spis o každé osobě zapsané do obchodního rejstříku.	ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 157
Relativní neplatnost	Relativní neplatnost, podstatou R. je skutečnost, že právní úkon, který se považuje za platný, vyvolává právní následky a je platný až do té doby, než je jeho neplatnost namítnuta nebo prohlášena příslušným orgánem. K R. se přihlíží pouze po návrhu oprávněného subjektu. Podle OZ je jím ten, kdo je takovým úkonem dotčen.	FIALA, Josef. Relativní neplatnost. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Sbírka listin	Sbírka listin je součástí obchodního rejstříku a tvoří ji především dokumenty, jejichž uložení do této sbírky ukládá zákon. Jde např. o zakladatelské právní jednání, rozhodnutí o volbě, jmenování nebo odvolání z funkce osob, které jsou členem statutárního orgánu, a řadu dalších dokumentů. Nad rámec stanovený zákonem lze uložit do sbírky listin i listinu, jejíž uložení zákon neukládá, požádá-li o její uložení osoba zapsaná v obchodním rejstříku, která má na jejím uložení právní zájem.	ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 157
Soukromá listina	Každá listina, jejímž obsahem je právní jednání (např. závět nebo smlouva), nebo listina zaznamenávající, oznamující, či osvědčující existenci právního jednání nebo jiné právní skutečnosti (např. plná moc jako osvědčení o zástupčím oprávněním, založeném smlouvou o zastoupení), která zároveň není veřejnou listinou. Pokud se někdo dovolává skutečnosti	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha:

	obsažených v soukromé listině, musí dokázat pravost a správnost takové listiny.	Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 163
Statutární orgány obchodních společností a družstev	Statutárním orgánem obchodních společností a družstev je ten, kdo je oprávněn činit právní úkony právnické osoby ve všech věcech, a to buď na základě smlouvy o zřízení právnické osoby, nebo na základě zakládací listiny, nebo na základě zákona.	PLÍVA, Stanislav. Statutární orgány obchodních společností a družstev. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Subjektivní odpovědnost	Občanskoprávní odpovědnost za zavinění.	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 368
Třetí osoba	Osoba, která není účastníkem právního vztahu.	VETEŠNÍKOVÁ, Eva. Právní slovník. In: https://www.bezplatnapravni-poradna.cz/ruzne/pravnicko-slovník/679-treti-osoba-definice-vysvetleni-kdo-je-to-treti-osoba.html
Účetní závěrka	Účetní závěrka (§ 18 až 23 ÚčZ) je účetní sestava, která obsahuje rozvahu, resp. bilanci, dále výkaz zisků a ztrát a u rozpočtových organizací výkaz o plnění rozpočtu, a konečně přílohu. Ú. sestavená k poslednímu dni účetního období je Ú. řádnou. V ostatních zákonem stanovených případech se sestavuje Ú. mimořádná. Pokud tak stanoví zákon, musí mít účetní jednotka Ú. ověřenou auditorem (audit, konsolidace účetní závěrky).	PLÍVA, Stanislav. Účetní závěrka. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Věc (v právním smyslu)	Věc v právním smyslu, předmětem občanskoprávních vztahů (tzv. nepřímým) mohou být věci (rozumí se V.). V. současné obč. právo nedefinuje. Lze za ně považovat hmotné předměty a ovladatelné přírodní síly, které slouží potřebám lidí. Ovladatelnost věcí je nutno posuzovat s ohledem na konkrétní stav poznání a ovládnutí předmětů přírody a přírodních sil. Kromě ovladatelnosti musí předměty přírody a přírodní síly, aby se mohly stát způsobilým předmětem občanskoprávních vztahů, sloužit lidské potřebě. Věci lze třídit z hlediska právního režimu na movité a nemovité, věci hlavní, součást věci a příslušenství věci, věci užitkové a nezůstavitelné, zastupitelné a nezastupitelné, druhově (genericky) a jednotlivě (specificky) určené, dělitelné (reálně) a nedělitelné aj.	HURDÍK, Jan. Věc v právním smyslu. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Věcná práva	Věcná práva představují skupinu majetkových práv, jejichž obsahem je úplné nebo částečné panství nad konkrétní věcí. Postavení osoby věcněprávně oprávněné (tj. osoby, která je subjektem věcného práva) se vyznačuje tím, že taková osoba vylučuje kohokoliv jiného z působení na věc jí ovládanou, a proto jí přísluší proti každému rušiteli žaloba k prosazení výlučného panství nad věcí.	FIALA, Josef. Věcná práva. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Vedoucí odštěpného závodu	Společnost může v rámci své vnitřní struktury zřídit tzv. odštěpný závod. Jde o pobočku závodu ve smyslu § 503 odst. 1 OZ, která je zapsána v obchodním rejstříku. Pokud je do obchodního rejstříku zapsán vedoucí odštěpného závodu, je tento oprávněn zastupovat podnikající akciovou společnost ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu ode dne, ke kterému byl jako vedoucí odštěpného závodu zapsán do	LASÁK, Jan. 1.4.2 Vedoucí odštěpného závodu (§ 503 odst. 2 ObčZ). In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan, PIHERA, Vlastimil, LÁLA, Daniel, JOSKOVÁ, Lucie.

	obchodního rejstříku. Neurčí-li stanovy jinak, vedoucího odštěpného závodu akciové společnosti jmenuje a odvolává představenstvo. Na překročení zástupčího oprávnění vedoucího odštěpného závodu se použije podle našeho názoru § 431 OZ (viz výše).	Akciové společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 546–547, marg. č. 1867.
Veřejná listina	viz Listina veřejná	HENDRYCH, Dušan a kol. Veřejná listina. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Veřejný rejstřík	Veřejný rejstřík je rejstříkem osob (právnických, popřípadě fyzických), který je za veřejný rejstřík prohlášen zákonem (§ 120 odst. 2 OZ). Veřejným rejstříkem je kromě obchodního rejstříku též spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek a další.	ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 157
Veřejný seznam	Veřejný seznam je seznam věcí, do kterého může každý nahlížet. Seznam věcí, který není každému přístupný, není veřejným seznamem (např. rejstřík zástav); základ právní úpravy veřejných seznamů je v § 980 a násl. OZ (Veřejným seznamem je např. katastr nemovitostí, patentový rejstřík a další). Podle § 980 OZ platí, že je-li do veřejného seznamu zapsáno právo k věci, neomlouvá nikoho neznalost zapsaného údaje. Je-li právo k věci zapsáno do veřejného seznamu, má se za to, že bylo zapsáno v souladu se skutečným právním stavem. Bylo-li právo k věci z veřejného seznamu vymazáno, má se za to, že neexistuje.	ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 157
Zápis do rejstříku	Zápis do rejstříku probíhá podle ustanovení OSŘ, která platí především pro řízení o zápisu do obchodního rejstříku a dále se uplatní i pro řízení ve věcech rejstříku obecně prospěšných společností, neobsahuje-li zákon o obecně prospěšných společnostech zvláštní úpravu, a rovněž pro řízení ve věcech nadačního rejstříku.	STAVINOHOVÁ, Jaruška. Zápis do rejstříku. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Zápis do obchodního rejstříku	Do obchodního rejstříku se povinně zapisují subjekty, o kterých to stanoví zákon, dobrovolně fyzické osoby, které jsou podnikateli a mají bydliště v ČR, a osoby, které podnikají na území ČR.	BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. Zápis do obchodního rejstříku. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Zástava	Zástava je předmět zástavního práva, tj. předmět sloužící k zajištění pohledávky, z něhož se může věřitel domáhat uspokojení, není-li pohledávka řádně a včas splněna. Z. mohou být věci, pohledávky nebo jiná práva, jakož i jiné předměty právních vztahů (ochranná známka).	FIALA, Josef. Zástava. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.
Zdánlivost právního jednání	O zdánlivé právní jednání jde tehdy, nejsou-li splněny zvláštní náležitosti projevu vůle, jež jsou podstatou každého právního jednání (srov. § 547 OZ). Zdánlivé je právní jednání takové, kde projev vůle, jenž se měl stát právním jednáním, je stížen některou z vad uvedených v ustanovení § 551-553 OZ. Výčet vad právního jednání zde uvedený je taxativní. Jsou to vesměs vady zcela zásadní povahy. Přitom i pro zdánlivé právní jednání platí obdobně pravidlo uvedené v § 574 OZ. Zde to znamená, že na právní jednání je třeba hledět spíš jako na existující než naopak. Ostatně původní znění této zásady mířilo právě na existenci.	DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. s. 186

Seznam zkratek

Zkratka	Termín
Dz	Důvodová zpráva
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ÚS	Ústavní soud
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZVŘ	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Seznam použitých zdrojů

1. Učebnice a monografie

- ANN, Christoph, HAUCK, Ronny, OBERGFELL, Eva I., *Wirtschaftsprivatrecht kompakt*. 3. Auflage. München-Schwabing: Vahlen, 2017. 271 Seiten. ISBN 978-3-8006-5450-5.
- ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kolektiv. *Obchodní právo -podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. s. 159. ISBN 978-80-7882-333-4.
- ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 637 s. ISBN 978-80-7882-333-4.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti ve světle rekodifikace českého obchodního práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. xliii, 533 s. ISBN 978-80-7357-755-1.
- EICHLEROVÁ, Kateřina. *Zastoupení podnikatele*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. 444 s. ISBN 978-80-7598-286-5.
- MAŠUROVÁ, Angelika, PATAKYOVÁ, Mária: *Obchodný register, Právno-teoretické a aplikačné problémy*. Bratislava: Wolters Kluwer 2019. 258 s. ISBN 978-80-571-0092-8
- WENIG, Arnošt. *Příručka obchodního práva*. 1. vyd. Praha, Československý kompas, 1947. 510 s.
- ZVÁRA, M. In: HURYCHOVÁ, Klára, Petr TOMÁŠEK a Michael ZVÁRA. *Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. s. 336. ISBN 978-80-246-3500-2.

2. Komentářová literatura

- BAJURA, J., ČÁP, Z., ČERNÁ, S., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., DVOŘÁK, T., ELIÁŠ, J., ELISCHER, D., FIALA, J., FIALA, V., FRINTA, O., HAAS, K., HAJN, P., HOLČAPEK, T. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 10 . 5. 2023]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ČÁP, Z., DVOŘÁK, J., FIALA, J., JOSKOVÁ, L., KINDL, T., KNOBLOCHOVÁ, V., KOCÍ, M., MALÝ, B., PĚSNA, L., SKÁLA, M., SRBOVÁ, A., ŠVESTKA, J., THÖNDEL, A., TICHÝ, L. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 10. 5. 2023]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L., DVOŘÁK, J., DVOŘÁK, T., FIALA, J., FRINTA, O., HOLČAPEK, T., HURDÍK, J., KINDL, T., MACKOVÁ, A., PAULY, J., PAVLÍK, P., PELIKÁN, R. a kol. *Občanský zákoník:*

Komentář, Svazek I, (§ 1-654). In: Systém ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer [cit. 10. 5. 2023]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

- DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 416 s. ISBN 978-80-7400-285-4.
- HAMPEL, Petr., WALDER, Ivo: *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář*. In: Systém ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer [cit. 6. 6. 2023]. ASPI_ID KO304_2013CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HEIDEL, Thomas, SHALL, Alexander. *Handelsgesetzbuch (HGB). Handkommentar*. 3. Auflage. Baden-Baden: Nomos Verlag, 2020. 3347 Seiten. ISBN 978-3-8487-5317-8.
- HOPT, Klaus, J., KUMPAN, Christoph, LEYENS, Patrick, C., MERKT, Hanno, ROTH, Markus Merken. *Handelsgesetzbuch: HGB*. 41. Auflage. Munich: C.H.BECK, 2022. 3057 Seiten. ISBN 978-3-406-77113-2.
- PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022. 520 s.
- PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023. Beck-online [právní informační systém]. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [cit. 23. 5. 2023].
- SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022. Praha: C. H. Beck, 2022. Beck-online [právní informační systém]. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [cit. 25. 5. 2023].
- ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022. Beck-online [právní informační systém]. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [cit. 23. 5. 2023].
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. Beck-online [právní informační systém]. Dostupný z: <http://www.beck-online.cz/>. [cit. 23. 5. 2023].

3. Odborné články a příspěvky

- CSACH, Kristián. Materiálnoprávne účinky chýbajúcich, správnych a nesprávnych zápisov v obchodnom registri (Materiálna publicita registra). In: BEJČEK, Josef, CSACH, Kristián, ČECH, Petr, ČERNÁ, Stanislava, ČERNÝ, Michal a kol. *Vzájemné ovlivňování komunitární úpravy a českého a slovenského obchodního práva na pozadí procesu jejich reformy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2007, s. 26–51. ISBN 978-80-85889-86-4
- ČECH, Petr. Nejvyšší soud ČR potvrdil omezenost legálního výčtu údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. *Právní rozhledy*, 2007, č. 3, s. II. ISSN 1210-6410.

- ČÍŽEK, Vladimír. Převod obchodního závodu: nabytí vlastnického práva. *Právní rozhledy*, 2016, č. 8, s. 290-293. ISSN 1210-6410.
- DĚDIČ, Jan, ŠUK, Petr. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 167-172. ISSN 1803-6554.
- DVOŘÁK, Tomáš. Neplatnost právnických osob. *Bulletin advokacie*, 2003, č. 9, s. 43-54. ISSN 1210-6348.
- DVOŘÁK, Tomáš. Neplatnost usnesení valné hromady kapitálových obchodních společností po novele obchodního zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2001, č. 5, s. 19-35. ISSN 1210-6348.
- EICHLEROVÁ, Kateřina. Nabytí vlastnického práva k obchodnímu závodu. *Bulletin advokacie*, 2016, č. 1-2, s. 39-44. ISSN 1210-6348.
- HURYCHOVÁ, Klára. Prokura v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2014, č. 9, s. 35-42. ISSN 1210-6348.
- JANOŠEK, Vladimír. Smluvní předkupní právo k obchodnímu podílu. Nihil novi sub sole? *Obchodněprávní revue*, 2015, č. 1, s. 1-9. ISSN 1803-6554.
- MAŠUROVÁ Angelika. Hranice negatívnej materiálnej publicity obchodného registra v judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky a možnosť ich aplikácie v slovenskom právnom prostredí - zodpovednosť štatutárov za nesprávne údaje v obchodnom registri [online]. In: DURACÍNSKÁ, Jana, GRAMBLÍČKOVÁ, Barbora, HAJNIŠOVÁ, Edita, JABLONKA, Branislav, LUKÁČKA, Peter a kol. *Bratislavské právnické fórum 2019: nezávislosť a etický rozmer výkonu súdnej moci v obchodnom práve*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2019. s. 41-50. ISBN 978-80-7160-526-3. Dostupné z: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/BPF_2019/ZBORNIK_sekcia_8_Obchodne_pravo_.pdf. [cit. 25. 6. 2023].
- OLSHAUSEN, Eberhard von. *Rechtsschein und „Rosinentheorie“ oder Vom guten und vom schlechten Tropfen* [online]. Bonn: Mohr Siebeck GmbH & Co. KG, 1989. pp. 223-243. Dostupné z: : <https://www.jstor.org/stable/40995406>. [cit. 27. 6. 2023].
- ŠILHÁN, Josef. Nezmocněné jednání komanditisty a ust. § 101 odst. 2 ObchZ [Obchodněprávní revue 2/2010, s. 42]. ISSN 1803-6554.
- TÉGL, Petr, Melzer, Filip. Problematická judikatura ÚS k vyloučení materiální publicity obchodního rejstříku v procesu nabývání vlastnického práva k nemovitosti. *Bulletin advokacie*, 2020, č. 5, s. 65-72. ISSN 1210-6348.
- ZVÁRA, Michael. Nabytí podílu od neoprávněného ve společnosti s ručením omezeným na základě smlouvy o převodu podílu. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 7-8, s. 193-198. ISSN 1803-6554.

4. Seznam použitých internetových zdrojů

- Důvodová zpráva k zákonu č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob [online]. Sněmovní tisk č. 986/0. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 2013, VI. volební období. Dostupný z: https://www.psp.cz/sqw/text/orig2_sqw?idd=166594. [cit. 13. 5. 2023].
- CSACH, Kristián. *Neplatnosť a odstúpenie od zmluvy o prevode obchodného podielu z pohľadu korporáčného práva a civilného procesu*. Internetový článok. červen 2020. Dostupný z: <https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/neplatnost-a-odstupenie-od-zmluvy-o-prevode-obchodneho-podielu-z-pohladu-korporacneho-prava-a-civilneho-procesu.m-2397.html>. [cit. 9. 6. 2023]
- FLORIÁN, Ondřej, DITTRICHOVÁ, Eliška. *Monistické uspořádání – všichni statutární ředitelé byli vymazáni z obchodního rejstříku*. HAVEL & PARTNERS s.r.o. Dostupný z: <https://www.havelpartners.cz/statutarni-reditele-vymazani-z-obchodniho-rejstriku/>. [cit. 9. 6. 2023].
- JEŘÁBKOVÁ, Jana. *Loajalita v obchodních korporacích (se zaměřením na akciové společnosti)* [online]. Brno, 2018. 72 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/dyude/DP-Jerabkova_Jana-Loajalita_v_obchodnich_korporacich_finalni_verze.pdf. [cit. 28. 6. 2023].
- NEVOLNÁ, Zuzana. *Udelenie prokúry podnikateľom - fyzickou osobou po 1. októbri 2020* [online]. Únor 2021. Dostupný z: <https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/udelenie-prokury-podnikatelom-fyzickou-osobou-po-1-oktobri-2020.m-2226.html>. [cit. 25. 6. 2023].

5. Seznam použitých právních předpisů

- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

6. Seznam použité judikatury

- Bundesgerichtshof Urt. v. 01.12.1975, Az.: II ZR 62/75.
- Nález Ústavního soudu ze dne 11.05.2000, sp. zn. III. ÚS 158/99.
- Nález Ústavního soudu ze dne 17.04.2014, sp. zn. I.ÚS 2219/12.
- Nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 43/05-2.
- Nález Ústavního soudu ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 10/16

- Nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 1997, sp. zn. IV. ÚS 285/96.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 26 Odo 312/2006.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2927/2019.
- Rozsudek Nejvyššího soud ze dne 19. 9. 2007, sp. zn. 9 As 54/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2021, sp. zn. 21 Cdo 1892/2020.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 265/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2013, sp. zn. 32 Cdo 3833/2011.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 1923, sp. zn. Rv I 618/23.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. 22 Cdo 3234/2018.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. 30 Cdo 729/2010.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2287/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 760/2019.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 26 Odo 312/2006.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.05.2009 sp. zn. 29 Cdo 4553/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.4.2006, sp. zn. 29 Odo 974/2005.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.5.2009, sp. zn. 29 Cdo 4553/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2050/2011.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 5189/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2761/2010.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.5.2005, sp. zn. 32 Odo 1224/2004.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2651/2009.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2013, sp. zn. 9 Afs 23/2013.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2010, sp. zn. 30 Cdo 3172/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 839/2002.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7.5.2003, sp. zn. 29 Odo 430/2002.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99.

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2011, č. j. 5 As 87/2009-48.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2021, sp. zn. 8 Afs 162/2019.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 7 Afs 73/2014.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. 1 As 240/2020.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, č. j. 7 Afs 163/2004-87.
- Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 17. 6. 2021, sp. zn. 119 C 47/2020-79.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1.3.2006, sp. zn. 29 Odo 455/2005.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4639/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2018, sp. zn. 21 Cdo 2646/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3873/2019.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2015, sp. zn. 29 Cdo 403/2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 5360/2014.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4525/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 5 Tdo 1400/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2250/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2624/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. 6 Tdo 923/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 1998, sp. zn. 1 Odon 60/97.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. II. ÚS 3964/18.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 62/04.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. I. ÚS 3168/11.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 3962/14.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 5 Cmo 24/2022-620.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 7 Cmo 238/2017.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 14 Cmo 354/2014.

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 52/2022.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. 14 Cmo 384/2015.

Materiální publicita obchodního rejstříku

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je zásada materiální publicity vztahující se na osoby zapisované do obchodního rejstříku a závaznosti vyplývající ze zápisu do obchodního rejstříku k povinným osobám v rámci podnikatele. Právní úprava materiální publicity se v průběhu času proměňovala a nyní je upravena zákonem č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, který ji stanovuje pro všechny veřejné rejstříky.

Cílem práce je zjištění, jestli současná právní úprava je dostačující k tomu, aby zavazovala podnikatele v jednání učiněného na základě nesprávného zápisu do obchodního rejstříku.

V analytických částech práce byla použita deskriptivní metoda, kdy byl porovnáván výklad tuzemského práva s výkladem slovenského a německého práva. Dále byla porovnávána existující legislativa s českou judikaturou, která tuto legislativu vykládá. Na základě těchto porovnání autorka v kapitolách 2. *Rozpor zápisu se skutečností* a 3. *Rozpor zápisu se zákonem* vyjadřuje svůj odborný názor na závaznost dané oblasti vůči povinným osobám v rámci podnikatele.

Práce je rozdělena na čtyři části. První z nich má za cíl objasnit pojem materiální publicity jako takové, kdy byly porovnávány její existující úpravy, tj. veřejný rejstřík a veřejný seznam, a s jejich pomocí byly odvozeny její společné znaky, které by mohly pro zastřešující pojem materiální publicity sloužit. Druhá část se zabývá materiální publicitou v souvislosti s nesprávně zapisovanými údaji v obchodním rejstříku. Třetí část se zabývá spornými zápisy do obchodního rejstříku v případech, kdy skutečný stav je v rozporu s podmínkami požadovanými legislativou, kdy aktuální zápis v obchodním rejstříku buď chybí, nebo aktuální je, avšak v zápise figuruje něco jiného než v jednání skutečný stav zakládající. Čtvrtá část ilustruje na příkladech z praxe vybrané následky materiální publicity vyplývající z nesprávných či sporných zápisů na případech z judikatury.

Klíčová slova: materiální publicita, obchodní rejstřík, veřejné rejstříky

Material Publicity of Commercial Register

Abstract

The subject of the diploma thesis is the principle of material publicity applicable to persons registered in the commercial register and their obligations resulting from the registration in the Commercial Register to the liable persons within the entrepreneur. The legal regulation of material publicity has changed over time and is now regulated by Act No. 304/2013 on public registers of legal entities and natural persons, which stipulates it for all public registers.

The aim of the thesis is to find out if the current legal regulation is sufficient to oblige entrepreneurs in actions made on the basis of incorrect registration in the Commercial Register.

In the analytical parts of the thesis, a descriptive method was used, when the interpretation of domestic law was compared with the interpretation of Slovak and German law. Furthermore, the existing legislation was compared with the Czech jurisprudence, which interprets this legislation. On the basis of such comparisons in chapters 2. *Contradiction of the record with reality* and 3. *Contradiction of the record* are defined expert opinions on the obligation of the given area towards the obliged persons within the entrepreneur.

The thesis is divided into four parts. The first one aims to clarify the concept of material publicity as such, comparing its existing arrangements, i.e. the public register and the public list, and using them to derive its common features that could serve for the overarching concept of material publicity. The second part deals with material publicity in the context of incorrectly entered data in the Commercial Register. The third part deals with disputed entries in the Commercial Register in cases where the actual state of affairs is contrary to the conditions required by the legislation, when the current entry in the Commercial Register is either missing, or is up to date but the entry appears in something other than the actual status that was established in the act. The fourth part illustrates, using selected examples from practice, the consequences of material publicity resulting from incorrect or disputed entries in cases from jurisprudence.

Keywords: Material Publicity, Commercial Register, Public Registers